This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

ANDOVER-HARVARD LIBRARY
AH 24MD P
Harvard
Depository

MUKADDAS INJÍL KI

MATÍ RASÚL DASTÁ

LIKHTHA.

Digitized by Google

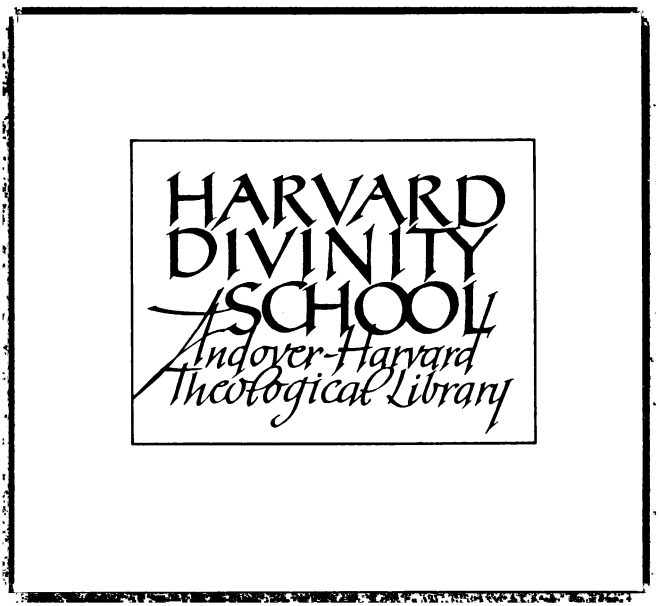

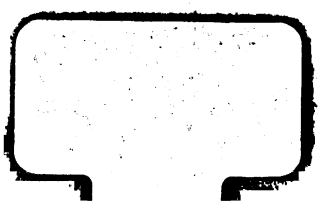

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

MUKADDAS INJÍL

KI

MATÍ RASÚL DASTÁ LIKHTHA.

ANHI TARJUMA AZH YUNANI ZAWANA BILOCHI

ZAWAN NEANWAN BITHA.

Bible, N.T. Matthew. Baluchi. 1884.

ALLAHABAD:

PRINTED AT THE ALLAHABAD MISSION PRESS:

FOR THE PUNJAB BIBLE SOCIETY.

1884.

Digitized by Google

BS
31
.B6
Ma
J

I.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Digitized by Google

BS
315
.B27
matthew
1889

MATÍ INJÍL.

I. PHESHṬ BA'B.

1 Yesu Masíh nasabnáma ki Dáúd bachhê, ki Ibrahîm bachhê.
2 Ibrahím bachh Izhák paidá bítha, Izhák bachh Yakúb paidá bítha, Yakúb bachhán Yahúdah de ánhí bráthán de
3 paidá bíthaghant. Yahúdah bachhán Pháras de Zárah de azh Tamar láfá paidá bíthaghant, Pháras bachh Has-
4 rom, Hasrom bachh A'rám paidá bítha. A'rám bachh
5 Aminadáb paidá bítha, Aminadáb bachh Nahsún paidá bítha, Nahsún bachh Salmon paidá bítha. Salmon bachh
6 Boaz azh Ráhab láfá paidá bítha, Boaz bachh Obed azh Rút láfá paidá bítha, Obed bachh Yassí paidá bítha; Yassí bachh Dáúd paidá bítha.

Guḍá Dáúd bachh Sulaimán paidá bítha; hawán zálá
7 zátho ártha ki aulá Uriyáh zálath. Sulaimán bachh Rahabiám paidá bítha, Rahabiám bachh Abiyáh paidá
8 bítha, Abiyáh bachh Asá paidá bítha. Asá bachh Yahú-safat paidá bítha, Yahúsafat bachh Yúrám paidá bítha,
9 Yúrám bachh Uzziyáh paidá bítha. Uzziyáh bachh Yútám paidá bítha, Yútám bachh A'khaz paidá bítha,
10 A'khaz bachh Hizkiáh paidá bítha. Hizkiáh bachh Munassí paidá bítha, Munassí bachh Amún paidá bítha,
11 Amún bachh Yusiyáh paidá bítha. Yusiyáh bachhán Yakúniyáh de ánhí bráthán de paidá bíthaghant hawán welá ki Bábul dehá rawaghí bítha.

Digitized by Google

12 Bábul dehá rawaghá phadhá guḍá Yakúniyáh bachh
Salatiel paidá bítha, Salatiel bachh Zarúbábul paidá bítha.
13 Zarúbábul bachh Abiúd paidá bítha, Abiúd bachh Eliyá-
14 kím paidá bítha, Eliyákím bachh Azúr paidá bítha. Azúr
bachh Sadúk paidá bítha, Sadúk bachh Akhím paidá bítha,
15 Akhím bachh Eliúd paidá bítha. Eliúd bachh Eleázar
paidá bítha, Eleázar bachh Matthán paidá bítha, Matthán
16 bachh Yákúb paidá bítha. Yákúb bachh Yúsaf paidá
bítha, ki áṇhí zál Maryam bítha. Maryam bachh Yesu pai-
dá bítha ki áṇhí nám Masíh astí.
17 Hacho thewaghe pusht Ibrahím phadhá Dáúd dáiṇ
chahárdah pusht bíthaghant; Dáúd phadhá Bábul dehá
rawaghá dáiṇ chahárdah pusht; Bábul dehá rawaghá
phadhá Masíh dáiṇ chahárdah pusht.
18 Irge Yesu Masíh paidá bítha: Hadheṇ ki áṇhí máthá
Maryam go Yusufá sáng khutha, peshá ki áṇ goṇ bíthagh-
19 ant azh Ruh-ul-Qudsá dúghín bítha. Guḍá áṇhí mardá
Yusuf, ki rástbáz ath wa eshiar áb na khanaghath, hawi
saláh khutha ki man áṇhiar chupkhanáṇ bilán deáṇ.
20 Waktá ki hawi gálwar dilá khanaghath Hudháwand
firishtaghá whává sahrá bítho gwashta ki Yá Yúsuf, Dáúd
bachh, wathí zálar giraghá ma turs, pachi ki án bachh ki
21 áṇhí láf neáṇwáṇ bítha, azh Ruh-ul-Qudsá bítha. An zai
wa bachh kárí, thau de námá Yesu irkhan pachi ki wathí
22 álamár azh gunáh darbarí. Hacho bítha ki hawáṇ gálwar,
ki Hudháwand nabiá gwashta, phílav bí ki
23 Kaní dughín bí, bachhe kárí,
Aṇhí nám Immánuel írkhanant;
24 ki áṇhí matlav haweshe, Hudhá go má phajiá. Guḍá
Yusuf hághá bítho, írge khutha cho ki Hudháwand firish-
25 taghá hukm dátha wa wathí zálar wathí loghá burtha. Go
áṇhí phajiá goṇ na bítha dánkho ki wathí pheshi bachh
nyártha, wa bachhar nám Yesu irkhutha.

Digitized by Google

II. DUHMÍ BÁB.

1 Waktá ki Yesu Yahúdah dehá Bait-ul-laham shahr
neáṇwáṇ paidá bítha, ma hawán roshá ki Herodís bádsháh
nishta, najúmí mardá azh rosh ásána phalwá Yerúsalam
2 neáṇwáṇ ákhto, pholkhutha ki án bachh ki Yahúdí álam
bádsháh paidá bítha, bakhoe; Aṇhí istar díthaghúṇ, rosh
3 ásána phalwá, pha sijda khanagha ákhtaghúṇ. Hadheṇ
ki Herodís bádsháhá hawí gálwar ashkhutha, án de
thewaghe Yerúsalam nindokh de go áṇhí phajiá dilá armán
4 bíthaghant. Guḍá sirdar káhin de shará likhokh de much
5 khutho pholkhuthai ki Masíh bakho paidá bí. Gwashtaish
ki Yahúdah Bait-ul-laham neáṇwáṇ ki hacho nabiá likh-
tha ki

6 Thau de, yá Bait-ul-laham pha Yahúdah dehá,
Azh Yahúdah sardará kastar nê:
Hawí sángá ki azh thai phalwá yake sardar darkhafí,
Ki mai álam sará ráj khat.

7 Guḍá Herodísá azh najúmí mardá chupkhutho gwanjtho
8 phol-phurs khutha ki thán welá istar sahrá bítha? Guḍá
Bait-ul-laham phalwá shashtátho ánhánrá gwashtai ki
baroe, bulu phol-phurs khane, waktá ki ginde maná hálá
9 de, ki ma de kháṇ. sijda khanáṇ. Hawí hál ashkhutho
sargiptaghant. Guḍá istar ki rosh ásána phalwá dítha,
demvá shudha dánkho ki ákhto án hand burzá kharo
10 bítha ki hawodha bachh nishta. Istar dítho sakhia whash
11 bíthaghant. Guḍá logh andará ákhto bachhar go áṇhí
máthá Maryam díthaish wa khapto sijda khuthaish. Guḍá
wathí horjín bukhto tangav, lubán, murr, áṇhiar nadhar
12 írkhuthaish. Whává sahíh bítho ki Herodís gura ma
thare baroe, guḍá wathí dehá thíh dagá sar giptaghant.

13 Hacho sargiptaghant, guḍá Hudháwand firishtaghá
whává Yusufar sahrá bítho, gwashta ki kharo bí, bachh
de áṇhí Máth de gir Misrá baro; hawodha nind dánkho
ki man thará thíh hukm na deáṇ pachi ki Herodís bachhar

Digitized by Google

14 pholí pha kushaghá. Guḍá kharo bítho bachh de áṇhí
15 máth de gipto, Misrá rawán bítha. Hawodha de nishta
dánkho ki Herodís murtho shudha, ki án gálwar phílav bí,
ki Hudháwandá wathí nabí dastá gwashta ki, Azh Misrá
16 wathí bachhar gwánjtháṇ. Guḍá Herodís surphadh bítha
ki najúmí mardá maná shaghán jatha, sakhia zahr gipta;
guḍá lashkar shashtátho thewaghe bulu kushentha ki Bait
ul-lahamá de nazík halká de azh do sálá kisán athant,
17 hacho ki azh najúmí mardá phol-phurs khuthaghath. Guḍá
án gálwar, ki Yaramiyáh nabiá gwashta, phílav bítha ki
18 Rámah neáṇwáṇ taukh jatha,
Gham wa sakhia dilgír ki,
Rákhíl wathí bachhání sara greghe;
Tarsalla na khanaghe pachi ki nestant.
19 Waktá ki Herodís murtho shudha, guḍá Hudháwand
firishtaghá Misr neáṇwáṇ Yusufar whává sahrá bítho
20 gwashta ki, Kharo bí, bachh de gir áṇhí máth de gir,
Israel dehá baro, ki áṇ mard murtho shudhaghant ki
21 buluar kushaghá saláh khutha. Guḍá kharo bítha, bachh
22 de, áṇhí máth de gipta, Israel dehá ákhta. Hadheṇ ki
ashkhuthai ki Yahúdah neáṇwáṇ Arkhiláus wathí phith
handá ráj khanaghe, azh odha rawaghá tursthai: whává
23 de sahíh bítho Jalíl phalwá chupkhutho shudha. Guḍá
shahreá, Násarat námá, ákhto nishta, ki áṇ gálwar phílav
bí ki nabiá gwashta ki áṇhiar Násarí gwánjanant.

III. SEIMÍ BÁB.

1 Ma hawán roshá Yuhanná baptisma khanokh ákhta Ya-
2 húdiya barrá wáz khanána ki Tauvá khane ki Hudhá ráj
3 nazíke: mard haweshe ki áṇhí hál Yasaiyah nabiá dátha ki
Barrá gwánk-janokhe taukh ki
Hudháwand ráh jorene,
Áṇhí dag sidha khane.
4 Yuhanná lerav phut gufaintho wathí jindar jar deghath,

Digitized by Google

wathí sarenar phost sarenband, madhagh de benagh de
5 áṇhí whard bítha. Guḍá Yerúsalam de thewaghe Yahú-
diya de thewaghe álam de ki Yardan dirrá nazík nishtagh-
6 ant, áṇhí gura dará shudho much bíthaghant. Wathí
7 gunáh de ikrár khutho, baptisma gipta. Guḍá dítho ki
báze Farísí de Sadúkí de mai gura manághant, gwashtai
ki, Yá márání bachhán, shúár khai hukm dátha ki azh
8 zahrá ki manághe gurkhane. Tauvá khanaghá wájh me-
9 wa beyáre. Wathí dilá hawi gálwar ma khane ki Ibra-
hím mai phithe: ki shúár gushán ki azh hawi kohá Ibra-
hím sángá bachh paidá khanagh Hudhá dastá asti.
10 Ní thafar drashk bun chaka mánákhta hawi sángá har
drashk, ki jawáen mewa na dá, burí ji, wa ásá phirení ji.
11 Man shúár tauva sángá áf baptisma deáṇ; áṇ ki mai
phadhá manághe, azh má mastare, áṇhí phádh-guzár de
ziragha laik neáṇ. An shúár Ruh-ul-Quds de ás de bap-
12 tisma dá. Aṇhí karai dastá bítha, wathí johánphir de
jawánighá suhtrá khat, dán de khulíhání neáṇwáṇ much
khat; bho ás neáṇwáṇ rokhat ki jamárá na tusí.
13 Guḍá Yesu azh Jalílá Yardan phalwá ákhta Yuhanná
14 gurá ki áṇhí dastá baptisma girt. Yuhanná áṇhiar
mana khutho gwashta ki azh thau baptisma giragh maná
15 pakare, thau pachi gwar má ákhta? Yesuá jawáv dátho
áṇhiar gwashta, ní bil de, ki hacho jawáne ki thewaghe rást-
16 bází phílav khanún. Guḍá ishto dáthai. Yesu baptisma
gipto yabará azh áfá darkhapta; guḍa áṇhí burzá ázmán
bukhta; díthái de ki Hudhá Ruh sháthlo wájá buná
17 írkhaptaghe, wa mai chaka manághe. Gwánkh de azh
ázmáná ákhta ki mai Bachh haweshe ki maná sakhiá doste;
áṇhí sará man sakhiá whashán.

IV. CHAHA'RMI' BA'B.

1 Guḍá Ruhá Yesu baṛ neáṇwáṇ ártha ki Shaitán
2 áṇhiar ázmaini. Waktá ki chil roshá chil shafá roshagh

Digitized by Google

3 khuthaghath guḍá shudhí bítha. Guḍá radh khanokhá
ákhto gwashta ki Thau Hudhá Bachhe hukm de ki hawi
4 koh naghan bant. Jawáv dátho gwashtai ki, likhtha ki
Mardom sirf azh naghaná zindagh naví; azh har gálwará
5 ki Hudhá gushí, zindagh bí. Guḍá Shaitán áṇhiar gipto
shudha mukaddas shahr neáṇwáṇ, Hudhá-logh saghará
6 kharo khutha. Gwashtai ki Thau Hudhá Bachhe, wathí
jindá dighárá phireṇ; ki hacho likhtha ki

Hudhá thai sará wathí firishtaghánrá hukm dá;
Án de dastá thará zírant,
Kí thai phádhaghar koh na mánkhai.

7 Yesuá áṇhiar gwashta ki Thih jáhá likhtha ki Hudhá-
8 wand wathí Hudhá ma ázmain. Thihbare Shaitáná gipto
burtha sakhia burze kohá, jihán thewaghe tuman de shán
9 o shaukat de shomdátha. Guḍá gwashtai, Thau mai phádhá
10 gir, sijda khan, harchi ki thau gindí, thará deáṇ. Yesu
gwashta Dír baro, yá Shaitán; ki írge likhtha ki Hudhá-
wand wathí Hudhá demvá sijda khan, thih khas bandagí
11 ma khan. Guḍá Shaitáná ishto dátha; firishtaghá ákhto
áṇhí khizmat khutha.

12 Yesuá ashkhutha ki Yuhanná kaizí bítha, guḍá Jalílá
13 shudha. Azh Násaratá rawán bítho Kafarnáhumá ákhto
14 nishta, ki dirrá kandeá asti, Zebúlún wa Naftálí deh neáṇ-
wáṇ, ki hawáṇ gálwar phílav bí ki Yasaiyáh nabiá
gwashta ki

15 Zebúlún dehá de Naftálí dehá de,
Dirrá ráhá, Yardan shánbará,
Thíh siyál Jalílá,
16 Álam tahárá nishta;
Ní mazáeṇ roshe dítha,
Áṇhánrá, ki mauth dehá wa sáhá nishtaghant,
Rosh paidá bítha.

17 Guḍá Yesu wáz khanaghá wa gushaghá khapta ki Tauva
khane ki Hudhá ráj nazíke.

Digitized by Google

18 Yesu Jalíl dirrá kandeá rawaghath, do bráth díthaghant yake Shamáún ki áṇhí nám Patrúse, thih áṇhí bráth Andariás. Dirrá neáṇwáṇ jál phirentha ki máhigh girokh-
19 athant. Gwashtai ki mai phadhá biyáe, ki ma shuár
20 mard-girokh khanán. Yabará wathí jál ishto dátho áṇhí
21 phadhá shudhaghant. Shawodha rawán bítho thih do bráth dithaghanti, Zabadí bachh Yákúb, wa áṇhí bráth Yuhanná, go wathí phithá Zabadí phajiá bozhiá nindagh-
22 athant, wathí jál jorenaghathant. Gwánkh jathai, guḍá bozhíar de wathí phithar de ishto dátho áṇhí phadhá ákh-taghant.

23 Yesu thewaghe Jalil dehá phedhá phodhá shudha, nawásh logh neáṇwáṇ saláh khanána, bihisht whash-hál deáná, wa
24 thewaghe náduráhar duráh khanána. Áṇhí nám Suriya dehá mazan bítha; áṇháṇrá ki range range náduráh bíthaghant, ki azh dardá dukhi bíthaghant, ki azh bad-ruhá pur bithaghant, wa ki áṇháṇrá mirgíh bítha, the-
25 waghe Yesu nemghá árthaghant. Guḍá duráh khuthaish, álam de much bítho áṇhí phadhá shudhaghant azh Jalílá, azh Dikápulisá, azh Yarusalamá, azh Yahudiá, azh hawán dehá ki Yardan shándemá astant.

V. PACHMÍ BÁB.

1 Ummat díthо kohá charhtho nishta. Áṇhí shágird nazík
2 ákhtaghant. Guḍá saláh khanaghá khapto gwashtai, ki
3 Hawáṇ álam mubárakant, ki dilá gharívant; bihisht áṇháṇighe.
4 Hawáṇ mubárakant ki dilgírant; áṇhání tarsallá bí.
5 Hawáṇ mubárakant ki nekniyatant; jihán wáris hawe-shant.
6 Hawáṇ mubárakant ki rástbází sángá shudhí thunighant: ser bant.
7 Hawáṇ mubárakant ki rahm khanokhant: áṇhání chaka rahm bí.

Digitized by Google

8 Hawáṇ mubárakant ki dilá sáfant: Hudhár gindant.

9 Hawáṇ mubárakant ki hair khanokhant: áṇhánrá Hudhá bachh khanant.

10 Hawáṇ mubárakant ki rástbází sángá dukhí bíthaghant:
11 bihisht áṇhánígho. Shá mubárake ki álam shuár zá deant dukh deant, shai sará de diroghe hál bandant, mai nám
12 sángá. Whash bie, sakhia whash bie, ki bihishtá shai inám mazan bí ki hacho nabiar dukh dátha ki azh shá pheshá jiháná shashtátha.

13 Jihán whádh sháe; whádhar maza gár bí, chirangá maza dá; khase kárá ne; dará phirenant, rand-khanantish.
14 Jihán rosh sháe; shahr ki kohá tahaintha, likentha na
15 khanant. Chirágh rokhanant, topav buna na írkhanant, chirághdán chaka írkhananti: guḍá mardar ki loghá bant,
16 rosh khat. Irge shai rosh mardom demvá rosh khat ki shai jawáeṇ kár gindant, shai Phithar de galáant ki bihishtá asti.

17 Dihán ma khane ki tauret wa nabí kitáv gár khanaghá ákhtaghán: phílav khanaghá ákhtaghán, na gár khanaghá.
18 Ráste gálwar gushán, Dánkho ki ázmán wa jihán gár na bant, tauret ya nukta, ya harf gár na bí; har gálwar phílav
19 bí. Har khas ki tauret kastare hukm borení, bihishtá azh
20 thewaghe kastar bí. Ma gushán ki shai rástbází azh Farisí rástbáziá mastar naví, bihishtá mundo na rawe.

21 Shá ashkhutha ki phíruká hukm dátha ki, Thau hoṇ ma
22 gir; har khas ki hoṇ girt, adálat shazá laik bí. Ma gushán ki har khas ki wathí bráth sará zahr girt, adálat shazá laik bí: har khas ki wathí bráthar gushí Ráka, mazeṇ majlis dastá shazá laik bí: har khas ki gushi Thau asule gan-
23 okhe, dozhakk laik bí. Thau ki kurbángáh sángá nadhar kárí, hawodha thará gír bí ki mai sará mai bráth dáhn
24 khat, wathí nadhar kurbángáh demvá bil de, baro, phesá go wathí bráthá hairá khán, phadhá nadhar írkhan.

Digitized by Google

25 Dáhn-deokh go thau dagá goṇ khafí, zíthen hairá khan:
hacho ma ví ki dáhn-deokh thará kází dastá dá, kází de
26 thará sipáhí dastá dá, guḍá thau kaizi bí. Ma thará ráste
gálwar gushán ki shawodha thau mundo na darkhafí, dán-
kho ki har panjí na sijaintha.
27 Shá ashkhutha ki phíruká hukm dátha ki, Thau ziná ma
28 khan. Ma gushán ki har khas ki zálear gindí, áshak bí, go
29 áṇhí phajiá dilá siyáh bítha. Thai ráste chham thará ráh
radh khat, khash phireni, ki thai sángá haire hál haweshe
ki yake chham gár bí, na ki thai thewaghe jind dozhakká
30 ro. Thai ráste dast thará ráh radh khat, ḅur, phirení, ki
thai sángá haire hál haweshe ki yake bázú gár bí, na ki thai
31 thewaghe jind dozhakká ro. Hawí gálwar de aulá gwashta
32 ki mard ki wathí zál radhí khat, talák-námá dá. Ma
gushán ki har khas ki wathí zál thih sababá radhí khat,
zinagh sababá na, áṇhiar siyáh khat: har khas ki sír khat
go radhí zálá, wath zinagh khat.
33 Thíbare shá ashkhutha ki phíruká hukm dátha ki, di-
roghe saughan ma zír, wathí saughan Hudhá demvá phílav
34 khan. Ma gushán ki saughan hachi ma zír; ázmán sau-
35 ghan ma zír, ki Hudhá takhte. Jihán saughan ma zír, ki
áṇhí phádh hande. Yarusalam saughan ma zír ki mazeṇ
36 Bádsháh shahre. Wathí saghr saughan ma zír ki thau ya
37 phute saweth, siyáh, khutha na khanai. Irge, shai gálwar
bí, hau hau, na na: har gálwar ki ziádhagh bí, gan-
dagh bí.
38 Shá ashkhutha ki írge gálwar bítha, chham iwaz chham
39 bí, dathan iwaz dathan bí. Ma gushán go gandaghe mar-
dá ma mir: khas ki thai ráste kalágha chápol jat, chappe
40 kalágha áṇhí demvá khan. Khase thai sará kurtí giragha
41 dáhn dá, phushtí de áṇhiar de. Khase zorákhe mard ya ko
42 phajiá bárt, go áṇhí phajiá do ko baro. Khase azh thau
chiye loṭí, áṇhiar de; azh wám girokhe mardá, demvá
phusht ma khan.

Digitized by Google

43 Shá ashkhutha ki hawi gálwar de aulá gwashta, go wathí
tuman mardá dostí khan, go wathí duzhmaná duzhmaní
44 khan. Ma gushán go wathí duzhmaná dostí khane; mard
45 ki shuár dukh deant, áṇháni sángá duá loṭe. Guḍá shá
wathí phith bachh bie, ki bihishtá asti, ki Hudhá gandaghe
mardar de rosh dá, jawáen mardar de dá: rástbáz mardar
46 de, diroghe mardar de haur dá. Shá dostí khane go
áṇháni ki shai dostí khanant, guḍá chih kasar bí. Mahsúl-
47 girokh de hacho na khanant? Shá wathí bráth salám
khane, thih mard salám na khane, chih jawáen kár hawe-
48 she? írge thih-siyál na khanant? Cho ki shai Phith kámilê
ki bihishtá asti, írge shá de kámil bie.

VI. SHASHUMÍ BÁB.

1 Shíwar bíe ki wathí hairáth mardom demvá soád sángá
ma khane: hacho khane, guḍá shai Phith ki bihishtá asti
ináṁ hechi na dá.
2 Waktá ki thau hairáth khanai, wathí demvá soád ma
khan, cho ki riyái-khanokh Hudhá-loghá de bázárá de khan-
3 ant, ki mardom demvá áṇháni nám mazan bí. Ma ráste
gushán ki áṇháni wathí ináṁ gipta. Waktá ki thau hairáth
khanai, thai chappe dast sahíh na bí, ki ráste dast chih
4 khat, ki thai hairáth likí. Guḍá thai Phith ki likí gindí,
thará sahrá ináṁ dá.
5 Waktá ki shá duá loṭe, riyai khanokh wájá ma khane:
Hudhá-loghá de bázár chundá de kharo biagh, mardom
demvá soád sángá nawash paṛhagh, áṇháṇrá whashê.
Ráste gálwar ma gushán ki áṇháni wathí iṇám gipta.
6 Waktá ki thau duá loṭí andare handá baro, galo band, azh
wathí Phithá ki likí, duá loṭ. Guḍá thai Phith ki likí
7 gindí thará ináṁ sahrá dá. Hadhen ki duá loṭe thih
siyál wájá thare thare yak gálware ma khane, ki hawán
mard dilá gushant ki báze gálwar sángá Hudhá márá

Digitized by Google

bashkhat. Irge shá ma bí; ki shai Phithar kal asti ki shuár chih ġarze, pheshá ki shá duá loṭe. Irge shá duá loṭe ki Phith maní, ki bihishtá asti, thai nám pák bí; thai ráj khai, thai marzí cho ki bihishtá philave, írge jiháná phílav bí: mai harro whard maroshe márá de: cho ki má wathí wámdárár bashktho dátha, írge thau mai wám bashk de. Márá sai ma khanain, azh Shaitáná darbar. Shá thih mardár gunáh bashke guḍá shai Phith ki bihishtá asti shuár bashk dá. Shá thih mardár gunáh na bashke guḍá shai Phith shai gunáh bashk na dá.

Thibare roshagh waktá riyái-khanokh wájá wathí demvá munjhá ma khane, ki wathí demvá muhram khanant, ki roshagh soád sángá sahrá bí. Ma ráste gálwar gushán ki áṇháṇí wathí inám gipta. Thau ki roshagh dárí wathí phután moshiná mush, demvá shodh ki mardomar sahrá na ví ki thau roshagh dárí; thewaghe hál Phith, ki likí, gindí, guḍá thai Phith ki likiá gindí, thara inám sahrá dá.

Wathí jind sángá tarká bunaghá jiháná much ma khane ki hawedha hes o juzh wárant, duz duzí khanant. Wathí jind sángá tarká bunaghá bihishtá much khane, ki hawodha na hes na juzh wárant, ki hawodha duz duzí na khanant: hawáṇ handá ki thai khazáná bí, hawodha thai dil bí. Jind chirágh chhamê. Pas thai chham sáf bí, thai thewaghe jind azh roshá phílav bí. Thai chham gandagh bí, thai thewaghe jind tahár bí. Pas rosh thai jind neáṇwáṇ tahár bí, sakhia tahár bí. Do wázhá khizmat khase mard khuthá na khat: hai yakear duzhmaní khat, iptiar dostí khat, hai yakear gwashtai girt, iptiar hachi na khat. Hudhá wa Shaitán, har do khizmat shá khutha na khane. Hawí sángá ma shuár gushán ki wathí jind o ján sará shíwar ma bie, ki chih naghan warún, chih áf warún, chih jar wathí jindar deún. Azh whardá ján jawán ne? Azh jará jind jawán ne? Murgh na khishant, na ron khanant, na khulihána much khanant. Shai Phith ki bihishtá asti

Digitized by Google

áṇhánṛá whard dá. Shá azh eshání sakhiá jawán ne?
27 Khai shíwar bí, guḍá hawí sababá wathí jindar yak harashe
28 mazan khutha khat? Jar sará de pachi shíwar bí? Jaur
phúl ginde, chachho morant; kár na khanant, na gofant.
29 Ma shuár gushán ki Sulaimáná wathí thewaghe raunaká
30 írge sharre jar jindar na dátha. Hudhá írge jar remvar
dátha ki maroshe asti bánghá rokhanant, shuár jawáen
31 jar pachi na dá, yá be-imán álam? Hawí sángá shíwar
ma bie, ki má chih naghan warún? chih áf warún?
32 chih jar má wathí jindar deún? ki írge thih siyál mard
pholant; shai Phith ki bihishtá asti zání ki shai sángá chih
33 pakarê. Pheshá Hudhá ráj rástbázi phole guḍá har chih
34 shai dastá khai. Hawí sángá bánghá sará shíwar ma bie
ki bánghá wathí sángá shíwar bí. Maroshe dukh maroshe
sángá gwasê.

VII. HAPTUMÍ BÁB.

1 Aiv ma khane, ki thih mardom shai chaka aiv na khan-
2 ant: aiv ki shá khane, thih mardom shai chaka khanant:
3 Hawán kach de ki shá de, thih mardom shuár deant. Thau
pachi kak gindí ki thai bráth chhamá khapta; hákh na
4 gindí ki thai chhamá khapta. Thau pachi wathí bráthar
gushí ki hawán kak ma khashán, ki thai chhamá khapta:
5 thai chhamá hákh asti. Yá riyáí-khanokh, pheshá azh
wathí chhamá hákhá khash, phadhá thau jawánighe gindí,
azh wathí bráth chhamá kak khashí.
6 Án chí ki pák asti, bíngar ma de; wathí murvádhir híkh
demvá ma phirene, hacho ma ví ki randá khananti, guḍá
tharant, shuár wárant.
7 Loṭe, shuár Hudhá dá; phol khane, shai dastá khai;
8 galoar dastá jane, shai demvá buski: ki har khas ki loṭi
áṇhiar Hudhá dá; har khas ki pholkhat, áṇhí dastá khai;
9 har khas ki galoar dastá jat, áṇhí demvá buski. Shai

Digitized by Google

10 bachh ki naghan loṭi, khai kohe dá, máhigh loṭi, khai máre
11 dá. Shá gandaghe mardom wathí bachhánrá jawáeṇ chí
de, shai Phith ki bihishtá asti áṇhánrá, ki loṭant, jawáeṇ chí
12 na dá? Hawí sababá har chí ki shá azh thih mardomá
loṭe, írge áṇháṇrá de, ki hacho tauret de nabiáni gálwar de
phílav bant.
13 Azh thaṇke galoá andará biyáe, ki galo phráhe, dag sáfe,
ki dozhakká ro; hawán dagá báz mard andará rawant:
14 ki galo de dag de thaṇke, ki bihishtá ro, kame mard de
hawán dagá andará rawant.
15 Azh diroghe nabiá shíwar bie ki sahraiyá shai gurá mesh
16 wájá kháant, dilá dirokhe gurkhant. Azh mewa sahrá bant.
Azh kuṭaghá angúr girant? azh batháká anjír girant?
17 Irge har jawáeṇ drashk jawáeṇ mewa kárí har gandaghe
18 drashk gandaghe mewa kárí. Jawáeṇ drashk gandaghe
mewa ártha na khat; gandaghe drashk jawáeṇ mewa ártha
19 na khat. Har drashk ki jawáeṇ mewa na kárí burí ji, ásá
20 phirení jí. Pas azh wathí mewa shuár sahrá bant.
21 Na har khas ki maná Hudháwand, Hudháwand gushí,
bihisht andará ro, hawáṇ mard bihisht andará ro ki mai
22 Phith saláh, ki bihishtá asti, phílav khat. Ma hawán roshá
báze mard maná gushant, ki Yá Hudháwand, Hudháwand,
má thai námá wáz na khutha? thai námá bad-rúh na
23 khashta? thai námá mujrá na shom-dátha? Guḍá ma
gushán ki shuár mundo phaji niyárthaghán: dírá baroe,
24 yá gandaghe kár khanokh. Phawakáṇ har khas ki hawi
hukm nigoshí, phílav khat, siháral marde wájá bí, ki
25 wathí márí koh chaka jorentha. Waktá ki haur gwártha,
khaurá áf ártha, gwáth khashta, hawán máriar jatha:
26 gardán na bíthai ki koh chaka jorentha. Áṇ mard ki mai
hukm bashkhat, phílav na khat, ganokhe mard wájá bí ki
27 wathí márí rekh chaka jorentha. Guḍá haur gwártha,
khaurá áf ártha, gwáth khashta, hawáṇ máriar jatha,
phawathán márí gardán bítho khapta.

Digitized by Google

28 Hacho bítha ki Yesuá hawí gálwar gwashta, guḍá
29 álam hairán bíthaghant ki azh wathí dastá sikháltha, na
shara likhokh wájá.

VIII. HASHTUMÍ BÁB.

1 Yesu azh kohá buná irkhapta guḍá báze mard áṇhí
2 phadhá shudhaghant. Yak dánaghe mardá ákhto sijda
khutho gwashta ki, Yá Hudháwand, írge thai saláh bí,
3 thau maná duráh khutha khanai. Guḍá dast drázh khutho
laitho, gwashtai hacho mai marzí asti; duráh bí. Yabará
4 dánagh duráh bítha. Yesuá gwashta ki khasear hawí hál
na de; káhinar wathí jindá shomde, sháhidí sángá nadhar
irkhan, cho ki Musá hukm dátha.
5 Guḍá Kafarnáhum shahrá shudha, yak subadáreá ákhto
6 minnat khutha ki, Yá Hudháwand, mai ambráh loghá ná-
7 duráh bítha, sakhia dukhi bítha. Gwashtai ma kháṇ
8 áṇhiar duráh khanáṇ. Súbadárá waldá dátho gwashta ki,
Hudháwand maní, ma laik neán ki thau mai loghá khai;
gálware gwash, guḍá mai ambráh duráh bi, ki maná sardar
9 hukm dá, ma de sipáhíar hukm deáṇ; eshiar ma gushán
baro, guḍá ro; thihar gushán biyá guḍá khai; wathí
10 ambráhar hawi kár khan, guḍá khat. Yesuá ashkhutho
hairán bítho hawán mardar ki goṇ shudhaghant, gwashta
11 ki írge ímán Israel neáṇwáṇ ma mundo na dítha. Ma
shuár gushán ki báz mard khánt azh rosh ásáná, azh írshafá,
go Ibrahím, Ishák, Yákúb phajiá Hudhá ráj neáṇwáṇ nin-
12 dant; bádsháhat bachh dará rawant tahárá; hawodha
13 greant, dathán drushainant. Yesu subadárar gwashta ki
loghá baro, cho ki thau ímán dáshta, írge thai saláh phílav
bí. Ambráh hawáṇ waktá duráh bítha.
14 Yesuá Patrus loghá ákhto, áṇhí wasiar dítha ki tapá
15 giptai. Dast laithai tap shudha; guḍá zálá kharo bítho áṇhí
16 khizmat khutha. Begáhá gwar áṇhí báz mard árthaghant
ki azh bad-ruhá pur bíthaghant Gálwar gwashto ruh khash-

Digitized by Google

tai; thewaghe náduráhe mardar, duráh khuthai, ki hawán
17 gálwar phílav bí, ki Yasaiyáh nabíá gwashta, ki wathí
jindá mai náduráhí gipta, mai sángá dukhí bítha.
18 Yesuá báze mard nazík dítho hukm dátha, ki hawán
19 phalwá má rawún. Guḍá ya shará likhokhá ákhto gwash-
ta ki, wázha mani, ma thai phadhá juzán har handá ki
20 thau juzí. Yesuá gwashta ki rophask sángá hodant,
murgh sángá kudháníant; Ádam Bachh sángá hand hechi
21 nesti ki hawodha wafsí. Duhmí shágirdá gwashta ki,
Hudháwand mani, pheshá maná mokal de ki rawán, wathí
22 phithá purán. Guḍá Yesuá gwashta ki thau mai phadhá
beyá: murdagh wathí murdaghá purant.
23 Yesu go wathí shágirdá berí chaka chaṛtha. Guḍá
dirrá shir o wáchar phajiá khapta, ki berí lahrá buḍaghe:
25 Yesu wafsaghath. Guḍá ákhto ánhiar hághá khutho
gwashtaish ki, Yá Hudháwand, márá darbar; má mirún.
26 Gwashtai ki shá pachi tursaghe, be-ímán? Guḍá kharo
bítho gwáthar de dirrar de mana khutha, sakhiá árám
27 bítha. Mardá hairán bítho gwashta ki thán range mard
haweshe, ki gwáth de dirrá de ánhi gwashtai girant?
28 Guḍá shánbará ákhto Gadaríní dehá, go do mardá gon
khaptai ki azh bad-rúhá pur bíthaghant. Azh goristáná
darkhaptaghant. Sakhiá trund athant ki khase hawodha
29 gwasta na khutha. Guḍá gwánkh jatho gwastaish ki, go
thau mai chih kár bí, yá Hudhá Bachh? Thau edhá
ákhta mai dukh khanaghá, pheshá ki dukh welá khai?
30 31 Dírá báz híkh charaghathant. Guḍá bad-rúhá minnat
khutha ki thau márá khashí, híkh neánwán demvde.
32 Gwashtai baroe: guḍá thewaghe híkh thálángá thakhtha-
33 ghant, dirrá buḍathant. Mardá, ki chárnaghathant shahrá
shudho thewaghe hál dátha, ki hawán mardár hacho hál
34 bítha, ki azh bad-rúhá pur bíthaghant. Guḍá shahrá
thewaghe nindokhá Yesu gurá ákhto dítho, minnat khutha
ki azh mai dehá baro.

Digitized by Google

IX. NUHMÍ BÁB.

1 Berí chaka charṯho sháṇbará thartho shudho wathí
2 shahrá ákhtaghe. Guḍá marde ki náduráh bítha, khatra
chaka áṇhí gurá ártha, Yesuá áṇhání ímán surphadh bítho
náduráhe mardar gwashta, bachh maní, khátirá jamá khan ;
3 thai gunáh bashktho dátha. Guḍá kharde shara likhokhá
4 wathí dilá gwashta ki, hawi mard phukar khanaghe. Yesuá
áṇhání matlav surphadh bítho gwashta ki, Shá pachi wathí
5 dilá bad buritha? Chih saukháê ki gushán thai gunáh
6 bashktho dátha, ki kharo bí, juz. Phawakán ki shá sahih
biye ki jiháná gunáh bashkagh Ádam Bachh dastá astí,
náduráhe mardar gwashtai kharo bí, wathí khatrá zír,
7 8 loghá juz. Kharo bítho wathí loghá shudha. Guḍá álam ki
hawi hál dítha hairán bítho, Hudhár galágha khaptaghant
ki írge kár mard dastá dátha.
9 Yesuá shawodha shudho mahsúl-handá marde dítha ki
áṇhí nám Matí bítha. Gwashtai mai phadhá beyá. Guḍá
kharo bítho áṇhí phadhá shudha.
10 Hacho bítha ki pha waragha nishta guḍá báz mahsúl
girokh de gunáhgár de ákhto, go Yesuá wa áṇhí shágirdá
11 nishtaghant. Farísiá hawi hál dítho áṇhí shágirdar gwashta
ki, shai wázhá go mahsúl girokhá wa gunahgárá pachi wárt.
12 Yesuá hawi gálwar ashkhutho gwashta ki duráhe mardar
13 tavív pakar ne, áṇhánrá ki náduráhant pakarê. Shá baroe,
hawí gálwar matlav phole ki rahm ma loṭaghán, kurbání na.
Gunáhgár pha gwánjanagha ákhtaghán, rástbáz mard na.
14 Guḍá Yuhanná shágirdá áṇhí gurá ákhto gwashta ki má
de Farísí de pachí báze roshagh dárún, thai shágird roshagh
15 na dárant. Yesuá gwashta ki jhanj gretha khat, waktá ki
sír-wázhá go áṇhání phajiá bí? Roshe hacho bí ki sír-wázhá
16 barí jí, guḍá roshagh dárant. Khase nokhe gudh kaune
17 jar chaka na lainí doshí. Hacho bí, sakhiá sindí. Na kaune
khalí, azh nokhe sharává pur khanant: hacho bí, khalí

Digitized by Google

phrushant, sharáv gáṛ bí, khalí de whár bí. Nokhe khalí azh nokhe sharáv pur khanant, guḍá har do jawán bant.

18 Waktá ki hawi gálwar khanaghath ya sardare ákhto sijda khutha: gwashtai mai jannikh ní murtho shudha; lekin beyá, áṇhí chaka wathí dastá lain ki zindagh bí.

19 Yesu de shágird de kharo bítho, áṇhí phadhá shudhaghant.

20 Guḍá ya záleá ki áṇhí hoṇ doázdáh sálá azh láfá darkhafáná shudha, áṇhí phadhá ákhto jar chaka murdánagh

21 laitha, ki wathí dilá gwashtai áṇhí jará dast lainán, duráh

22 bán. Yesuá demvá khutho dítho gwashta, Yá jannikh, ḳhátir jama khan; thai ímáná thará duráh khutha. Hawáṇ

23 waktá zál duráh bítha. Guḍá Yesuá sardar loghá ákhto nárí janokh de báze mard de dítho ki shor khanaghant,

24 gwashta baroe, jannikh murtho na shudha, wafsaghe.

25 Guḍá áṇhí chaka shaghán jathaish. Thewaghe mard dará khutho, wath andará shudha. Guḍá áṇhí dast giptai, jannikh

26 de kharo bítha. Thewaghe dehá de áṇhí nám mazan bítha.

27 Yesu shawodha gwasta, guḍá do mard, ki chhamá khorathant, áṇhí phadhá shudhaghant. Gwánkh jatho gwash-

28 taish ki Yá Dáúd Bachh, mai chaka rahm khan. Logh andará ákhtaghe, khore mard de áṇhí gurá ákhtaghant. Yesuá gwashta ki Shá dilá khanaghe ki hawi kár mai

29 dastá astí. Aṇhání gwashta hau, Hudháwand. Guḍá chhamá dast laitho gwashtai ki cho ki shai ímánê, írge

30 shai saláh phílav bí. Yabará áṇhání chham duráh bíthagh-

31 ant. Hawáṇ mardá shudho, thewaghe dehá áṇhí nám mazan khutha.

32 Waktá ki rawaghathant, gúnge mard, ki azh bad-ruhá

33 pur-bítha, Yesu gurá ártha. Bad-rúh khashtai, guḍá gúnge mardá go zawáná gwashta. Álam hairán bítho gwashta

34 ki írge kár Israel dehá mundo sahrá na bítha. Farísiá gwashta ki bad-rúh sardar madadá, bad-rúh khashí.

35 Yesú thewaghe shahr wa halk neáṇwáṇ phedha phodha shudha, nawásh-loghá wáz khanána, bihisht sará whashhál

Digitized by Google

36 deána, thewaghe ná-durâhe mard durâh khanána. Yesuá álam dítha guḍá áṇhí dilá thars ákhta ki dukhí bítho, khur-
37 dethant, mesh wájá ki áṇhání pahnwál nestí. Guḍá wathí shagirdár gwashtai, báz mulk bítha lekin ronokh kamenant.
38 Hawi sángá azh khishár-wázhahá loṭe ki pha ronaghá phoriátí demvda.

X. DAHMÍ BÁB.

1 Guḍá wathí doázdah shágird gwánjtho áṇhání dastá dáthai ki bad-rúh khashant wa nádurâhe mardar durâh khanant.
2 Doázdah rasúl nám haweshant, Shamáún pheshí ki áṇhí
3 duhmí nám Patrusê, áṇhí bráth de Andaríás; Yakúb, Zabadí bachh, áṇhí bráth de Yuhanná; Failbus wa Barthol, Thumá wa Matí, ki mahsúl girokhê; Yakúb Alfaius bachh;
4 wa Thaddœus; Shamáún Kanání, wa Yahuda Iskariotí
5 ki dirogh basto girainthа. Hawi doázdah mard Yesuá shashtátho hukm dátha ki Thih siyál dehá ma baroe;
6 Sámarí khase shahr andará ma baroe. Israelí dehá mesh
7 phole ki gár bíthaghant. Waktá ki rawe, taukhá jane ki
8 Hudhá ráj nazíkê. Nádurâhe mard durâh khane, murdaghár zindagh khane, dánaghe mardar durâh khane, bad-rúhá
9 khashe: shá mihnatí gipta, mihnatí de. Wathí jind sáṇgá
10 tangav, zar, pital, hechi ma gire; musáfirí sáṇgá garanch neáṇwáṇ hechi ma gire, do kúrtí na, chhabav na, lath na,
11 ki phoriátí whard wájá asti. Shahreá, halkeá rawe, hawodhá pholkhane ki khai jawáen mard odha nindí: áṇhí
12 loghá de ninde, dáṇkho ki darkhafe. Waktá ki khase
13 loghá rawe, áṇhí salám khane. Hawáṇ logh jawán bí, shai salám áṇhí chaka bí. Jawán na ví, shai salám wathí
14 jind chaka tharí. Har khas ki shai mihmání na khat, shai gálwar na bashkhat; guḍá azh hawán loghá, azh hawáṇ
15 shahrá darkhafe, hákhá phádhá chande. Ma ráste gálwar gushán ki, kiámat roshá Sadúm wa Ghamúrah hál azh hawán shahr hálá jawán bí.

Digitized by Google

16 Mesh wájá ma shuár shashtán gúrkh neáṉwáṉ : phawakáṉ
17 már wájá sihára bíye, kavot wájá gharív bíye. Azh mardá
shíwar bí, ki majlis dastá shuár deant ; nawásh-loghá lathá
18 jant. Mai sababá sardar wa bádsháh demvá kárant ki
19 áṉhání wa thih-siyál sáṉgá sháhidí bí. Hadheṉ ki áṉbání
dastá shuár deant, aghmá ma khane ki má chih gushún, ki
20 hawán waktá shá surphadh bíe, thán gálwar jawán bí. Shá
gálwar na khane, Phith Rúh shai neáṉwáṉ gálwar khat.
21 Bráth pha kushaghá wathí bráthar thih mard dastá dá ;
phith wathí bachhar dá ; bachh go phithá mirant, pha
22 kushaghá deanti. Mai nám sángá thewaghe mard shai
duzhmaní khanant : marde ki thewaghe kishála sehní, áṉhí
23 dastá naját khai. Waktá ki shuár dukhí khanant, ya shahrá
thih shahrá gúrkhane ki ráste gálwar gushán ki Israel
dehá thewaghe shahr neáṉwáṉ shá shudha na bíe, dánkho
Ádam Bachh na khai.
24 Shágirde azh wathí ustádhá mastar nesti, ṭhih azh wazh-
25 áhá mastar nesti. Shágird wa ustádh har do baráwar
bant, ṭhih wa wázhá baráwar bant, guḍá gwas bí. Logh
wázhábar Baalzabúl gwánjanant, írge ṭhihar na gwánjan-
26 ant ? Phawakán ma turse ki har chi ki band bítha, buskí ;
27 har chi ki liktha bítha, sahrá bí. Har gálwar ki ma shuár
gushán tahárá, shá roshá gushe ; har gálwar ki shá goshá
28 bashkhane, chatr chaka áṉhí taukhá khane. Ma turse azh
mardá ki jindá kushant, rúh kushta na khanant ; azh áṉhiá
turse ki rúh wa jind har do dozhakká halák khutha khat.
29 Do kisáeṉ murg bhá do panjí nesti ? Shai Phith saláh na
30 bí, yake dighárá na khafí. Shai saghr thewaghe phutání
31 lekhav bítha, phawakán ma turse azh báze kisáeṉ murghá
32 shá jawánê. Har khas ki mardom demvá mai ikrár khat,
wathí Phith demvá ki bihishtá asti, áṉhí ikrár ma khanán.
33 Har khas ki mardom demvá mai inkár khat, wathí Phith
demvá ki bihishtá asti áṉhí inkár ma khanán.
34 Dilá dihán ma khane ki jiháṉá hairá deghá ákhtaghán

Digitized by Google

35 Zahmá degh̲á ákh̲taghán, hairá na. Bachh wa phith̲
neáṉwáṉ duzh̲maní pha khanagh̲á ákh̲taghán, jannikh wa
máth̲ neáṉwáṉ, nashár wa wasí neáṉwáṉ duzh̲maní pha
36 khanagh̲á Mard ki logh̲á nindant, logh̲ wázh̲á duzh̲man
37 bant. Mard ki azh̲ má wath̲í phith̲ máth̲ ziádh̲agh̲ dosṭi
khat, mai wájá nesti. Mard ki azh̲ má wath̲í bachh jan-
38 nikh ziádh̲agh̲ dosti khat, mai wájá nesti. Mard ki dukhi
39 na bí, mai phadh̲á na khai, mai wájá nesti. Mard ki ján
áṉhí dastá khai, hawán gár khat; mard ki mai sáṉgá gár
khat, áṉhí dastá khai.
40 Mard ki shai mihmáni khat, mai mihmáni khat, mard
ki mai mihmáni khat, áṉhí mihmáni khat ki maná shash-
41 tátha. Mard ki nabí mihmáni khat, nabí námá, nabí
inám girt: mard ki jawáen mard mihmáni khat, jawáen
42 mard námá, jawáen mard inám girt. Har khas ki shá-
girde námá, eshání neáṉwáṉ kisáne mardar sarthe áf dá,
ráste gálwar gushán, áṉhí inám mundo gár na bí.

XI. YA'ZDUMĪ BA'B.

1 Yesuá hawi thewaghe hukm wath̲í doázdáh shágirdár
dátha, guḍá shahrá pha sikhálagh̲á wa taukh khanagh̲á
shawodh̲a shudh̲a.
2 Yuhanná kaizí bítho ashkhutha ki Masíh mujra shon-
3 deghe, guḍá wath̲í shágird dastá pholkhuth̲ai ki A'okhe nabí
4 thauê? ki thíh khas ráh gindún? Yesuá waldá dátho
gwashta ki baroe, har chi ki shá ashkhane, ginde, thewaghe
5 hál Yuhannar gushe. Khore mard chhamen bant; phádh̲á
lange mard juzant; dánaghe mard duráh bant, murthaghe
6 mard zindagh̲ bant; ghariv mard sángá whash hále. Hawán
7 mard mubárak bí, ki mai sababá radh̲ na girt. Hawi
mard rawán bíth̲aghant, guḍá Yesu gushagh̲á khapta ki
bar neáṉwáṉ chih gindagh̲á darkhaptaghe? kik ki gwáth̲
8 khashí, lodí? lekin chih gindagh̲á darkhaptaghe? mard
ki wath̲í jindá narme jar khuth̲a? mard ki wath̲í jindá

Digitized by Google

9 narme jar khanant bádsháh máriá nindant. Shá pachi
darkhaptaghe ? nabí pha gindaghá ? Hau, ma shuár
10 gushán ki azh nabíá mazaen marde. Hawán mard haweshe
ki áṇhí sará likhtha ki

Ma wathí ráh-bálav thai demvá shashtán ki thai ráh
sidha khat.

11 Ráste gálwar gushán ki thewaghe mard neáṇwáṇ ki paidá
bíthaghant, azh Yuhanná baptisma khanokhá khase mazan
12 nesti : lekin mard ki Hudhá ráj neáṇwáṇ kisáne, azh eshiá
mazanne. Azh Yuhanná baptisma khanokh roshá maroshe
13 dáin Hudhá ráj chaka zor khapta, zorákhe mard de go zorá
zinant, ki thewaghe nabíá de tauretá de Yuhanná rosh dáin hál
14 15 dátha. Shai marzí írge bí Iliás, ki áokhe, haweshe ; mard ki
16 áṇhí goshant, bashkhat. Lekin hawi roshání mard chih wájá
17 bant ? Chukh wájá ant ki bázárá nindant, wathí dostar
gwánkh jant ki shai sángá má giroh jatha, shá dris na jatha,
18 má gretha, shá sínaghá na jatha. Yuhanná na naghan na
áf warána ákhta, guḍá gwashta ki azh bad-rúhá pur bítha.
19 Ádam Bachh naghan de áf de warána ákhta, guḍá gwashta
ki mazan láfe mard wa sharáv warokh haweshe ; go gunáh-
gárá wa mahsúl-girokhá dostí khat.
20 Guḍá hawán shahr malámat khanaghá khaptai ki áṇhání
neáṇwáṇ báze mujra shomdáthaghanti, pachi ki áṇhání
21 nindokhá tauva na khutha. Yá Kurázin, thai armáne hál
bí ! Yá Baitsaidá, thai armáne hál bí ! ki ar hawán mujrá
ki shai neáṇwáṇ shomdáthaghant, Súr wa Saidá neáṇwáṇ
22 shomdáthaghant, áṇhání gham khutho tauvá khutha. Ma
gushán ki kiámat roshá Súr wa Saidá hál azh shai hálá
23 jawán bí. Thau yá Kafarnáhum, ázmán dain burza bí ?
Thau dozhakk neáṇwáṇ khafí ro, ki ar mujrá ki thai demvá
shomdáthaghant, Sadúm nindokhání demvá shomdátha-
24 ghant, guḍá halák na bítha. Shuár gushán ki kiámat roshá
Sadúm hál azh thai hálá jawán bí.
25 Ma hawán roshá Yesuá gwashta ki Thai shukr khanaghán,

Digitized by Google

Phith maní, ázmán wa zamín sará Hudháwand, ki thau hawi gálwar azh dánái mardá likentha, chukhání demvá
26 sahra khutha. Hau, Phith maní, ki thai saláh hacho bítha.
27 Mai Phithá mai dastá har chi dátha. Phith báj khas Bachhar phaji na kárí: khas Phithar phaji na kárí Bachh báj, wa hawán mard báj ki áṇhí demvá Bachh sahrá khat.
28 Gwar má biyáe, thewaghe mard ki shai bár wa kár bázant,
29 guḍá ma shuár árám deán. Mai jhulá wathí gardaná de, azh má sikhe, ki man nek niyatán, wa dilá gharíván, guḍá
30 wathí dilá tarsalla gire ki mai jhulá ásánê; mai bár sawakkê.

XII. DOAZDUMÍ BÁB.

1 Ma hawán roshá Yesu khishár neáṇwáṇ gwasto shudha, guḍá áṇhí shágird shudhí bítho gandemv hoshagh phataghá
2 waraghá khaptaghant. Farísiá dítho gwashta ki, Thai
3 shágird ná-rawáe kár sabt roshá khanant. Gwashtai ki shá na parhtha ki Dáúdá de áṇhí sangtiá de cho khutha,
4 áṇ waktá ki shudhí bíthaghant: ki Hudhá-loghá shudho nadhrí naghan wárthaghant. Hawi naghan waragh áṇhí sángá de áṇhí sangtí sángá de ná-rawáe kár ath. Káhin
5 sángá rawá, thih sángá nê. Shá tauret neáṇwáṇ na parhtha ki sabt roshá Hudhá-logh neáṇwáṇ káhin, ki wathí
6 kár khanant, begunáh astant. Ma shuár gushán ki hawe-
7 dha ya marde astí ki azh Hudhá-loghá mazanne. Ar hawi gálwar matlav shá sahíh bíthaghe, ki ma rahm lotán, kurbání na, guḍá shá wathí dilá na gwashta ki mard gunáh-
8 gárant ki áṇhání gunáh nesti; ki Ádam Bachh sabt Hudháwandê.
9 Guḍá shawodha rawán bítho áṇhání nawásh-logh andará
10 shudha. Hawodha ya mard ath ki áṇhí dast hushk bítha. Guḍá azh Yesu pholkhutha ki sabt roshá duráh khanagh
11 rawáe káre? ki áṇhí chaka dánh khanant. Gwashtai ki shai mard asti ki wathí mesh sabt roshá na khashí, ar thaká

Digitized by Google

12 khafí. Azh meshá mard sakhia jawánê. Pas nekí kha-
13 nagh sabt roshá rawáe kár asti. Guḍá hawán mardar
gwashtai ki, wathí dastá drázh khan. Drázh khuthai,
14 guḍá duráh bítha, ipti wájá. Farísiá shudho áṇhí
15 sará saláh khutha ki, cho kushúní. Yesu sahíh bítho
shawodha shudha; báz mard áṇhí phadhá shudhaghant;
16 17 guḍá thewaghe duráh khutho hukm dáthai ki mai hál
ma de, ki hawán gálwar phílav bí ki Yasaiyáh nabiá
gwashta ki

18 Gind mai ambráh ki ma gipta, haweshe;
Mard ki dost khanán ki áṇhí sará mai dil whashê:
Áṇhí chaka wathí Rúh írkhanán.
Thih síyálánrá adálat khat.

19 Mirí na, lura na khat.
Bázárá áṇhí gwánkh khas na bashkhat.

20 Kik ki whár bítha na bhorení
Munj ki dhuán khat, na tosí
Dánkho ki áṇhí adálat sobh na khat,

21 Áṇhí nám sababá thih siyálánrá pat bí.

22 Guḍá áṇhí gurá ya marde ártha ki azh bad-rúhá pur
bítha: khor de gung de asta. Yesuá eshiar duráh khutha
23 ki go dafá gwashta, go chhamá dítha. Thewaghe álamá
24 hairán bítho gwashta ki Dáúd Bachh haweshe? Farísiá
ashkhutho gwashta ki hawí mard bad-rúh wathí dastá na
khashí, Baálzabúl madadá khashí ki bad-rúháni sardar asti.
35 Yesuá surphadh bítho gwashta ki tuman ki phawathán
mirí, gár bí: har shahr, har logh ki phawathán mirí nest
26 bí. Shaitán Shaitánar khashí, wathí jind chaka mirí, guḍá
27 áṇhí ráj cho sakhi bí. Ar ma Baálzabúl madadá bad-rúh
khashán, khai madadá shai bachh khashant. Phawakán
28 ánhán shai shara khanant. Ar ma Hudhá Rúh madadá bad-
29 rúh khashán, guḍá Hudhá ráj shai phalwá ákhta. Zorákhe
mard logh andará khas ni-ai pha phulainaghá; pheshá
30 zorákhe mard go rezá bandí, phadhá phulainí. Mard ki

Digitized by Google

go má phajiá sangti na khat, hawán mard go má mirí:
mard ki go má phajiá much na khat, hawán mard rishí.
31 Phawakán ma gushán, mardomar har gunáh wa phukhr
Hudhá bashk dá; Ruh-ul-Quds chaka phukhr bashk na dá.
32 Har khas ki Ádam Bachh chaka gillá khat, Hudhá ánhí
gunáh bashk dá; har khas ki Ruh-ul-Quds chaka gillá
khat, bashk na dá, na hawi jiháná, na hawán jiháná ki
33 khai. Drashk de ánhi mewa de har do jawán khane, yá
drashk de ánhí mewa de har do whár khane; ki drashk
34 hál azh mewa sahrá bí. Yá márání bachh, shá ki gan-
daghê, chacho jawáen gálwar gwashta khane: dil matlav
35 azh dafá darkhafí. Jawáen mard azh wathí jawáen dilá,
jawáen chí khashí; gandaghe mard azh wathí gandagh
36 dilá gandaghe chí khashí. Ma shuár gushán ki, befaida
gálwar ki marde gushí, kiámat roshá ánhí sángá jawáv dá:
37 ki gálwar sababá thai rástbází sahrá bí; gálwar sababá
thara shazá bí.
38 Gudá khardo sharé likhokhá de Farísiá de ánhiar jawáv
dátho gwashta ki, Wázhá, má azh thai phalwá ya nashke
39 lotaghún. Yesuá jawáv dátho gwashta ki, Hawi roshání
mard ki gandaghant wa zinákárant, nashke pholkhan-
40 aghant; Yúnas nabí nashk ánhánrá sahrá bí, thíh khas na
ví. Yúnas ki sei shafá sei roshá máhigh láfá bítha, írge
41 Ádam Bachh sei shafá sei roshá zamín láfá bí. Nínawah
nindokh go hawí mardá shara sángá kharo bant, ánhání
gunáh sahrá khanant pachi ki Yúnas wáz sababá tauvá
khuthaish. Azh Yúnasá mazáen mard hawedha oshtaghe.
42 Lammai Malika go hawí mardá sharé sángá kharo bí,
ánhání gunáh sahrá khat; pachi ki Sulaimán hikmat pha
ashkhanaghá azh díre dehá ákhtaghe: azh Sulaimaná
43 mazáen mard hawedha oshtaghe. Waktá ki nápák rúh azh
mardá darkhafí, gudá hushke handá guzí, árám pholkhat,
44 árám na girt. Gudá wathí dilá gushí ki ma loghá tharán
rawán, ki shawodha darkhaptaghán; khai, gudá gindí ki

Digitized by Google

45 hand horghé wa bohárí dátha. Guḍá ro, go thih hapt bad-rúhá sangti khat, ki azh wathá wháraut. Andará rawant, nindant. Hawán mard phadhí hál azh pheshí hálá whár bí. Hawi roshání mard hál hacho bí.

46 Hawi gálwar ummatar gwashta, guḍá áṇhí máth de bráth de ákhto dará ostáthaghant ki go áṇhí taukh tawár
47 khanant. Mardeá Yesuar gwashta ki thai máth de thai bráth de dará ostáthaghant, ki go thau taukh tawár khan-
48 ant. Jawáv dátho gwashtai ki mai máth khaiê, mai bráth
49 khai ant? Guḍá wathí shágird phalwá dast drázh khutho
50 gwashtai ki, ginde, mai máth, mai bráth haweshant; ki har khas ki mai Phith marzí, ki bihishtá asti, phílav khat, mai bráth, mai gohár, mai máth haweshê.

XIII. SEṆZDUMĪ BÁB.

1 Hawán roshá Yesu azh loghá darkhapto dirrá kandeá
2 nishta. Áṇhí gurá báz ummat much bítha; hawi sángá berí chaka charṭho nishta; thewaghe álam kandeá oshtá-
3 thaghant. Guḍá kissav neáṇwáṇ báz gálwar ashkhanain-
4 tho gwashtai ki, bij khishokh bij reshaghá shudha. Reshagh welá chiye bij dagá khaptaghant, guḍá murghá ákhto wâr-
5 thaghantish. Chiye bij thálángá khaptaghant ki hawodha hákh kamenathish; angúrí zíthen darkhaptaghant pachi
6 ki hákh kamenath. Rosh garm bítha, guḍá oshána shu-dhaghant, guḍá murthaghant pachi ki pár hachi ne-ath.
7 Chiye bij kuṭagh neáṇwáṇ khaptaghant. Guḍá kuṭagh
8 sababá whár bíthaghant. Chiye bij jawáen dighár chaka khaptaghant. Guḍá dán báz paidá bítha; chiye yake sadh,
9 chiye yake sei gíst, chiye yake sí árthaghant. Mard ki áṇhí goshant, nigoshí.

10 Guḍá áṇhí shágirdá ákhto gwashta ki, Thau pachi
11 áṇhánrá kissav ashkhanainaghai. Jawáv dáthai ki, Hudhá
12 matlav shai dastá dátha, áṇhání dastá na dátha. Mard ki

Digitized by Google

áṇhí dastá chiye asti, áṇhiar Hudhá dá, Mard ki áṇhí dastá
13 hachi ne, azh áṇhí dastá har chi, ki bí, bari jí. Hawi sababá áṇhánrá kissav gálwar khanán, pachi ki waktá ki go chhamá gindant, go dilá na gindant; waktá ki ashkha-
14 nant, na nigoshant, surphadh de na bant. Áṇhání sababá Yasaiyáh nabí gálwar phílav bí ki.

Shá goshá bashkhane, surphadh na bíe.
Go chhamá ginde, sahíh na bie:
15 Hawi mardum dil whár bítha,
Áṇhání gosh girán bíthaghant;
Wathí chhamar khor khuthaghant;
Ki hacho na ví, ki chham madadá sahíh bant,
Gosh madadá nigoshant,
Wathí dilá surphadh bant
Ki tharant khánt,
Ki áṇhánrá duráh khanán.

16 Mubárak shai chhamant ki gindant; mubárak shai
17 goshant ki ashkhanant. Shuár rást gushán ki hawi hálwar ki shá ginde, báze nabiá wa jawáen mardá gindagh loṭtha wa na dítha; hawi gálwar ki shá ashkhane, ashkhanagh loṭtha
18 wa na ashkhutha. Bij khishokh kissav matlav biashkhane,
19 Waktá ki marde Hudhá gálwar bashkhat wa surphadh na bí, guḍá Shaitán khai, hawán bij bárt, ki áṇhí dil neáṇwáṇ
20 rikhta. Bij ki dagá khaptaghant haweshe. Bij ki thálangá khaptaghant, hawán mard asti, ki gálwar bashkhat,
21 whashiyá girt. Lekin hawi sababá ki pár kisánê, kame rosh dáin kábú bí, waktá ki dukhi wa tang bí, Hudhá
22 gálwar sababá dhába wárth. Bij ki kuṭaghání neáṇwáṇ khaptaghant, hawán mard asti, ki gálwar bashkhat, guḍá ghanthrí wa rizik thagá sababá whár bí wa dán na kárí.
23 Bij ki jawáen dighárá khaptaghant, hawán mard asti ki gálwar bashkhat wa surphadh bí; hawán mard dán kárí chiye yake sadh, chiye yake sei gíst, chiye yake sí.
24 Duhmí kissav gwashtai ki Hudhá ráj hawán mard wájá ê

Digitized by Google

25 ki khishárá jawáeṉ bij khishtai. Waktá ki mard waf-
saghathant duzhman ákhto gandemv neáṉwáṉ zahre dána
26 khishto shudha. Waktá ki moritha dán dáthai, guḍá zahre
27 dán de sahrá bítha. Guḍá ṭhíhá ákhto áṉhiar gwashta ki,
Yá wázha, wathí khishárá thau jawáeṉ bij na khishta?
28 pachi zahre-dán dáthai? Gwashtai ki khase duzhmaná
hawi kár khutha. Ṭhíhá gwashtai ki thai saláh bí, má
29 much khanún. Gwashtai Inna, cho má ví ki waktá ki
zahre dán much khane, go áṉhí phajiá jawáen dán khashe.
30 Har doáṉrá ron dáín bile de. Roshá ki ron bí, ma ron-kha-
nokhár gushán ki, pheshá zahre-dán much khane, pha
soshaghá pandáṉ bande, jawáen dán mai kalhote neáṉwáṉ
much khane.

31 Thíh kissav de gwashtai ki, Hudhá ráj khardal bij wájá ê
32 ki mardeá gipto wathí khishár neáṉwáṉ khishta. Hawi bij
azh thewaghe bijá kisánê; waktá ki mazan bí, guḍá azh
thewaghe bútiá mazan bí, drashk bí, ki murgh áṉhí sháṅkhá
nindant.

33 Thíh kissav de gwashtai ki, Hudhá ráj khamír wájá asti,
ki záleá gipto ya ganjí neáṉwáṉ ralaintha dánkho ki the-
waghe khamírí bí.

34 Kissavá hawí thewaghe gálwar Yesuá álamar gwashta:
35 kissav báj hachi na gwashta: ki hawán gálwar phílav bí
ki nabiá gwashta

Ma wathí daf kissav sángá bozhán;
Gálwar gushán ki azh jihán paidaishá sahrá na bítha.

36 Guḍá ummatar mokalaintho logh andará shudha: áṉhí
shágirdá nazík ákhto gwashta ki, márá hálá de, khishár
37 zahre-dán kissav matlav chih ê? Jawáv dátho gwashtai
ki mard ki jawáen bij reshaghe, Ádam-Bachh haweshê,
38 khishár jihánê; jawáen bij Bihisht bachhê; zahre-dán
39 Shaitán bachhê. Duzhman, ki rikhta Shaitánê; ron
40 wela kiámat roshê; ronokh firishtaghant. Cho ki zahre-
41 dán much khutho sokhta, írge kiámat roshá bí. Ádam

Digitized by Google

Bachh wathí firishtaghán demvdá; hamchi ki ráh radh khanant, thewaghe mard ki gandaghe kár khanant, much
42 khanant. Guḍá ásá phirenant; hawodha greant wa
43 dathan drushainant. Guḍá mard ki rástbázant rosh wájá Phith ráj neáṉwáṉ rosh khanant. Marde ki áṉhí gosh bí nigoshí.

44 Hudhá ráj kímati chi wájá asti ki khishár neáṉwáṉ liktha; mardeá gipto chup khutha, guḍá whasheghá ro, wathí thewaghe mál shawashkí, hawán khishár bhá girt.

45 Thihbare Hudhá ráj saudágare wájá asti ki jawáen
46 murvádhir pholkhat, yake be-bháe murvádhir dastá ákhta. Guḍá mardá shudho wathí thewaghe mál shawashkhtho hawán murwádhir bhá gipta.

47 Thihbare Hudhá ráj jále wájá asti ki dirrá neáṉwáṉ phirentha; guḍá áṉhí neáṉwáṉ har range máhigh much
48 bíthaghant. Pur bítha, guḍá kandeá khashtaghanti. Nishto híran neáṉwáṉ jawáen máhigh much khuthaghant,
49 wháre máhigh phirenthaghant. Irge kiámat roshá bí. Firishtaghán dará khánt, jawáen mard azh sharíe mardá
50 khard khanant, guḍá ásá deantish: hawodha greant wa dathan drushainant.

51 52 Hawi thewaghe gálwar shá surphadh bíthaghe? Aṉhání gwashta hau. Guḍá gwashtai ki Phawakán har khas ki bihisht gálwar wathí dilá gipta, logh wázhá wájá asti, ki azh wathí loghá nokhe chí de kauhne chí de khashí.

53 Hacho bítha ki hawi kissav Yesuá gwashta, guḍá shudha
54 shawodha. Wathí dehá ákhto áṉhání nawásh-logh neáṉwáṉ gálwar khutha, írge ki álamá hairán bítho gwashta ki,
55 hawi hikmat de mujrá de azh kho ártha? Drakhan bachh haweshe na? Aṉhí máth nám Mariyam ne? Aṉhí bráth
56 Yákúb, Yúsuf, Shamáún Yahúda? thewaghe gohár go má phajiá nestant? Azh kho hawi mardá hamchi ártha?
57 Aṉhí sababá de ná-whash bíthaghant. Guḍá Yesuá gwashta ki, wathí dehá de wathí loghá de nabí áb hachi

Digitized by Google

58 nesti, thíh dehá áṇhí áb asti. Báze mujrá de hawodha na
shomdáthai, pachi ki álam be-ímán bíthaghant.

XIV. CHAHÁRDUMÍ BÁB.

1 Hawán roshá Herodís, ki mulk chahárumí hand sardarath,
2 Yesu sará hál gipto wathí ambráhar gwashta ki, Yuhanná
baptismá khanokh haweshê, azh murdaghá zindagh kharo
3 bíthai, hawi sángá mujra shomdáraghe: ki Herodísá Yuhan-
ná gipto Herodiyás sababá nelá phirentho daktha, ki áṇhí
4 bráth Failbús zálath; ki Yuhanná gwashtaghá ki rawáeṇ
5 kár nesti, ki thau go wathí bráth zálá sír khanai. Dilá saláh
khanaghatha ki kushání, guḍá azh álamá tursitha ki áṇhiar
6 nabí zántha. Kharde rosh phadhá Herodísá sálgirih
7 tamásha khutha; Herodiyás jannikhá drís khutha. Guḍá
Herodísá whash bítho saughan zurtha ki, har chi ki loṭí ma
8 deání. Áṇhí máthá saláh khutha, guḍá jannikhá gwashta
ki híran neáṇwáṇ Yuhanná baptismá khanokh saghar
9 maná de. Bádsháh armán bítha; lekin saughan sababá de
hawán mardání sababá de ki áṇhí mihmánathant hukm
10 dáthai ki jannikhar de. Guḍá marde shashtátho kaiz-
11 khána neáṇwáṇ Yuhanná saghar burenthai. Áṇhí saghar
híran neáṇwáṇ ártho jannikhar dáthai; jannikhá de wathí
12 máth gurá ártha. Guḍá shágirdá ákhto mahar zurtha.
Yesu gurá shudho hál dáthaish.
13 Yesuá hawi hál gipta, guḍá ekwá bítho beṛí chaka charh-
tho phate dehá shudha: hawi hál ummatá gipta, azh
14 shahrá piádhaghe áṇhí phadhá shudhaghant. Yesuá dar-
khapto mazáeṇ ummat dítha; áṇhání chaka rahm khutho
15 nádurúhe mard durúh khuthai. Waktá ki begáh khaptaghá
áṇhí shágirdá ákhto gwashta ki, hawi hand phatê, begáh
de khapta; álamar mokal de, ki shahrá rawant, whard bhá
16 17 girant. Yesuá gwashta áṇhání rawagh pakar nesti. Shá
áṇhánrá whard de. Gwashtaish ki gwar má hawedha

Digitized by Google

18 pach naghan, do máhighant, thíh nesti. Gwashtai ki
19 hawedha biyárish, maná de. Guḍá ummatar hukm dáthai
ki remvá ninde. Pach naghan de do máhigh de gipto,
ázmán phalwá chham kharo khutho duá loṭtha. Guḍá
naghan wathí shágirdár dáthaghanti, shágirdá de ummatar
20 dáthaghant; Thewaghe mardom wártho ser bíthaghant.
Azh borjorá ki sarákhtaghant doázdah kárí pur bíthaghant.
21 Mard ki wárthaghant takhmínan pach hazárathant; zál de
chukh de thíghathant.
22 Yabará Yesuá wathí shágirdánrá hukm dátha ki, beríá
charhe, mai sará hawán kandeá baroe, guḍá ummatar
23 mokal deán. Ummatar mokal dátho, ekwá bítho duá
loṭaghá kohá charhtha. Begáh khapta, hawodha ekwá
24 nishta. Ní ki beṛí dirrá neánwán ákhtaghá, lahr zor
25 khanaghá khapta ki sakhia gwáth khashta. Phadhí shafá
26 Yesu nazík ákhta dirrá chaka juzáná. Shágirdá dítha ki
dirrá chaka phedhághe, guḍá munjhá bítho gwashta ki
27 rúhe haweshe; turstho gwánkh jatha. Yabará Yesuá
gwashta ki khátir dilá já khane. Man Yesu-án, ma turse.
28 Patrúsá jawáv dátho gwashta ki Hudháwand mani, ar thau
Yesu ai, maná hukm de ki lahr chaka juz, gwar má beyá.
29 Gwashtai beyá. Patrus azh beríá írkhapto lahr chaka
30 juztha Yesu nemghá. Guḍá dítho ki gwáth sakhia kha-
shaghe, guḍá tursithai, budaghá khapto guḍá gwánkh
31 jatho gwashtai ki Hudháwand, maná darbar. Yabará Yesuá
wathí dast drázh khutho gipto gwashta ki Yá be-ímán
32 mard, thau pachi bepat bítha. Waktá ki beríá charhtha-
33 ghathant, gwáth tham bítha. Mard ki beríá nindaghathant
sijda khutho gwashta ki, Beshakk Hudhá Bachh thau ai.
34 Hawán kandá shudho Gennessaret dehá ákhtaghant.
35 Hawán dehá nindokhá phajiártha, guḍá íngo ángo hál
dátho thewaghe ná durához mard ánhí nemghá árthaghantish
36 wa ánhí minnat khutha ki jar kinárá dast lainún. Guḍá
thewaghe ki laitha durá bíthaghant.

Digitized by Google

XV. PAṆZDUMI BÁB.

1 Guḍá Yesu nemghá azh Yerusalamá Farísiá de shara
2 likhokhá de ákhto gwashta, ki Thai shágird buzurg mar-
dom rawáyat pachi gár khanaghant? ki wathí dastá na
3 shodhant naghan waragha pheshá. Aṇhiá jawáv dátho
gwashta ki Shá pachi rawáyat sababá Hudhai hukm gár
4 khane? ki Hudhá hukm dátha ki wathí máth de wathí
phith de áb khane; marde ki hai wathí phith sará hai
wathí máth sará gandaghe gálwar khat, hawán mard mirí.
5 Shá gushe ki har khas ki hai wathí phithar hai wathí
máthar gushí ki har chi, ki azh mai phalwá thai dastá khai,
6 Hudhá sángá nadhar bítha, hawán mard wathí phith áb
na khat. Shá de wathí rawáyat sababá Hudhá gálwar
7 whár khutha. Yá riyáí-khanokh mard, Yasaiyáh nabíá
jawánighá gwashta ki.

8 Hawi álam go dafá mai áb khanant;
Aṇháni dil azh má dírê.

9 Hechi síth nesti ki mai bandagí khanant,
Ki mardom hukm shomdárant.

10 Guḍá Yesuá ummatar gwánjtho gwashta ki Bashkhane,
11 surphadh bie, har chi ki mard daf andará ro, áṇhiar nápák
na khat; hawáṇ áṇhiar nápák khat ki azh dafá darkhafí.
12 Guḍá shágirdá ákhto gwashta ki thau sahíhai ki hawi gál-
13 war sababá Farísiá zahr gipta? Jawáv dátho gwashtai ki
Har drashk pár khashant ki mai Phithá, ki bihishtá asti na
14 rudhentha. Bile deish, án khore sohavant. Khore mard khore
mardar sohav bí, guḍá har do hoḍe neáṇwáṇ khafant.
15 Patrúsá jawáv dátho gwashtai ki hawi kissav matlav márá
16 17 shomde. Gwashtai ki Shá de besurpho aste? Shá na sahíhe
18 ki har chi ki daf andará ro, láfá ro, guḍá phirenanti. Par
har chi ki azh dafá darkhafí azh dilá khai: hawán mardear
19 nápák khat. Gandaghe dihán, hoṇ, zinagh, harámkárí,
20 duzí, dirogh-sháhidí, fukr, hawi azh dilá darkhafant: mar-

Digitized by Google

dear nápák khanokh haweshant: marde wathí dast na shodhí, guḍá naghan wárth, hawi sababá nápák na bí.

21 Shawodha Yesu rawán bítho Súr wa Saidá dehá shudha.
22 Guḍá ya Kanání záleá darkhapto taukh jatha ki mai chaka rahm khan, yá Hudháwand Dáúd-Bachh, mai jannikh
23 bad-rúh sababá halák bítha. Jawáv hachi na dáthai. Guḍá áṇhí shágirdá ákhto minnat khutha ki eshiar mokal
24 de, ki mai phadhá taukh janaghe. Jawáv dátho gwashtai ki Bani Israel neáṇwáṇ gáre mesh sángá Hudhá maná
25 shashtátha, thíh sángá na. Zálá ákhto sijda khutho
26 gwashtai ki Hudháwand mai madad khan. Jawáv dátho gwashtai ki bachhání naghan baragh bíngánrá deagh
27 jawáne kár nesti. Gwashtai ki thai gálwar rástê, Hudhá-wand, guḍá bíng wathí wázhá naghan borjor warant.
28 Guḍá Yesuá jawáv dátho gwashtai ki yá zál, thai ímán mazannê; cho ki thai marzi asti, írge thará bí. Hawán waktá áṇhí jannikh duráh bítha.

29 Shawodhá Yesu shudho Jalíl dirrá nazík ákhta, kohá de
30 charhtho hawodha nishta. Guḍá áṇhí nemghá ummatá mard árthaghant ki lang, khor, gúng náduráhathant, thíh mard de árthaghant; áṇhí phadhá írkhuthaghantish Yesuá
31 duráh khuthaish. Irge ki ummat hairán bíthaghant, ki gúnge mard go dafá gwashta, náduráhe mard duráh bíthaghant, lange mard juzithaghant, khore mard díthaghant. Guḍá Baní Israel Hudhár galaithaghant.

32 Yesuá wathí shágird gwánjtho gwashta ki ma ummat chaka rahm khanaghán pachi ki ní chahárume roshê ki go má phajiá sangat khanaghant, hachi na waraghant, mai marzi nesti ki áṇhánrá shudhí mokal deáṇ hacho na ví ki
33 dagá thusant. Shágirdá gwashta ki phate dehá azh kho
34 ikkar naghan girún ki hawi ummat ser bí. Yesuá pholkhutha ki shai dastá chikkar naghan astant; gwashtaish
35 hapt naghan de kisáeṇ máhigh de kamenant. Guḍá hukm
36 dáthai ki dighárá ninde: hapt naghan de máhigh de gipto

Digitized by Google

shukr khuthai, guḍá bhorentho wathí shágirdánrá dátha-
37 ghanti. Shágirdá ummatar dáthaghant. Thewaghe mar-
dom wártho ser bíthaghant: azh borjorá ki sarákhtaghant
38 hapt kárí phur bíthaghant. Mard ki warthaghant chahár
39 hazárathant, zál de chukh de thíghathant. Guḍá ummatar
mokal dátho beṛíá charhtho Magadan dehá ákhta.

XVI. SHASHDUMI BA'B.

1 Guḍá Farísiá de Sadúkiá de ákhto ázmaintho gwashta
2 ki azh ázmáná márá nashk shomde. Ánhiá javáv dátho
gwashta ki Begáh bí, guḍá shá gushe ki haur na gwárí
3 pachi ki ázmán suhrê. Phagená gushe ki maroshe haur
gwárí ki ázmán suhrê, jhur de bázant. Shá ázmáná haur
nashk sahíhe; hawi roshání nashk shá dítha na khane.
4 Hawi roshání álam ki gandagh wa whárant nashke loṭa-
ghant; Yunas nabí nashk Hudhá dátha, thíh nashk na dá.
Guḍá shawodha juztho shudhaghe.
5 Shágirdá naghan gon baragh shamoshta guḍá hawán
6 phalwá ákhtaghant. Yesuá gwashta ki azh Farísí wa
7 Sadúkí khamírá shíwar bíe. Shágird phawathán gálwar
khanaghá khaptaghant ki má naghan hachi nyártha.
8 Yesuá hawi gálwar ashkhutho gwashta, ki ya be-ímán,
pachi phawathán gálwar khanaghe ki naghan niyártha?
9 Dáin surphadh na bíthaghe? pach hazár mard, pach
naghan shá gír na khane? hawi gálwar de gír ne, ki chik-
10 kar kárí phur bíthaghant? Chahár hazár mard, hapt
11 naghan gír ne? chikkar kárí de phur bíthaghant? Pachi
surphadh na bíthaghe, ki mai gálwar naghan sará nesti?
Mai matlav haweshê ki azh Farísí wa Sadúkí khamírá
12 shíwar bíe. Guḍá surphadh bíthaghant ki naghan sará
hukm na dáthai; ki azh Farísí wa Sadúkí gálwará shí-
war bíe.
13 Yesu Kaisariyá Filippí dehá ákhta guḍá azh wathí
shágirdá pholkhuthai ki álam chih gushant, ki ma ki

Digitized by Google

14 Ádam Bachh án, khaí án ? Gwashtaish ki kharde gushant
ki thau Yuhanná baptisma khanokh ai, kharde Iliyás,
15 kharde Yaramiyah, kharde nabíe. Gwashtai Shá chih gushe
16 ki má khaí án ? Shamáún Patrúsá jawáv dátho gwashta
17 ki, Masíh Thau, zindagh Hudhá Bachh ai. Yesuá jawáv
dátho gwashta ki, mubárak thau ai, Shamáún, Bár Yúnas,
ki khase mardá hawi gálwar sahrá na khutha ; mai
18 Phith ki bihishtá asti, áṇhiá sahrá khutha. Hachc
ma thará gushán ki Thau Patrús ai : hawi koh chaka,
ma wathí kalísiyá jorenán : dozhakk áṇhí chaka sobh na
19 khat. Ma bihisht kunjí thai dastá deáṇ ; har chi ki thau
jiháná bandí, Hudhá bihishtá bandí ; har chi ki jiháná
20 thau bozhí, Hudhá bihishtá bozhí. Guḍá wathí shágirdar
hukm dáthai khasear ma gushe ki Ma Masíh án.
21 Guḍá Yesu hál deaghá khapta wathí shágirdár ki pakare
ki ma Yerusalam neáṇwáṇ rawáṇ, ki buzurg de sardar
káhin de shara likhokh de maná dukhí khanant, kushant ;
22 seimí roshá ma tharán zindagh bán. Patrúsá áṇhiar gipto
mana khanaghá khapta ki Hudhá tharé rahm khat ; hacho
23 mundo na bí. Demvá phusht khutho Patrúsar gwashtai
ki Yá Patrús, mai phadhá bí, thau maná ráh radh khanokh-
ai, ki mardom gálwar dilá khanaghai, Hudhá gálwar na.
24 Guḍá Yesuá gwashta ki khase mard marzí írge bí ki mai
phadhá khai, guḍá wathí matlav phílav na khat, wathí
súlí zírt, mai phadhá khai ki har khas ki áṇhí marzí írge
25 bí, ki ma wathí jind o ján darbarán, hawán mard áṇhiar
gár khat ; har khas ki áṇhí marzí írge bí, ki Yesu sángá
26 ma wathí jind o ján gár khanáu, áṇhí dastá khai. Mardear
chih síth bí ki thewaghe jihán áṇhí dastá khai, wathí jind
o ján gár khat : marde wathí jind o ján badhlá chih dá.
27 Ádam Bachh wathí Phith shán o shaukatá go firishtaghá
28 khai ; guḍá har khasar áṇhí kár badhlá dá. Ma shuár
gushaghán ki kharde hawedha oshtaghant ki na mirant,
dánkho ki Ádam Bachh wathí rájá khai.

Digitized by Google

XVII. HAPTDUMÍ BÁB.

1 Shash rosh phadhá Yesu go Patrúsá de Yakúbá de áṇhí
2 bráthá de Yuhanná ya burzáe koh chaka charhtha. Aṇhí
rang thíh wájá bítha; áṇhí demv de rosh wájá bítha: jar
3 de sakhia saweth bítha. Guḍá Músá de Iliyás de go áṇhí
4 phajiá taukh tawár khanáná sahrá bíthaghant. Patrúsá
jawáv dátho Yesuar gwashta ki, Hudháwand maní, ha-
wedha nindagh mai sángá jawánê, thai marzí írge bí,
guḍá ma sei tambú jorenán, yake thai sángá, yake Músá
5 sángá, yake Iliyás sángá. Waktá ki gushaghatha sawethe
jhurá áṇhání chaka ákhto sáh khutha, guḍá azh jhurá
gwánkh ashkhutha ki, Mai Bachh haweshe ki maná sakhia
doste; áṇhí sará ma sakhia whashán; áṇhiar bashkhane.
6 Shágirdá hawi gálwar ashkhutho dighárá gardan bíthagh-
7 ant; sakhia tursithaghant. Yesuá ákhto wathí dast laitho
8 gwashta ki kharo bíe, ma turse. Wathí chham kharo
khutho Yesuar díthaghant, thih khasear ne.
9 Waktá ki azh kohá írkhafaghathant, Yesuá hukm
dáthaish ki dánkho ki Ádam Bachh azh murdaghá tharí
zindagh na bí, hawi hál ki shá gipta khasear ma gushe.
10 Guḍá shágirdá pholkhutha ki shara-likhokh pachi gushant
11 ki pheshá pakarê ki Iliyás khai. Jawáv dátho gwashtai,
12 ki Beshak Iliyás pheshá khai, hamchí sambarainí. Par ma
shuár gushán ki Iliyás dáin ákhta, mardomá phaji niyártha;
har chi ki marzí bítha áṇhí sará phílav khutha. Irge de
13 Ádam Bachh áṇhání dastá dukhí bí. Guḍá shágird sur-
phadh bíthaghant ki Yuhanná baptisma khanokh sará gál-
war khanaghe.
14 Waktá ki ummat gurá ákhtaghathant, mardeá ákhto
15 áṇhí demvá khondá oshtátho gwashta ki, Yá Hudháwand,
mai bachh chaka rahm khan, ki mirgíh sababá halák bítha
16 ki báze ás neáṇwáṇ khafaghe, báze áf neáṇwáṇ. Thai
shágird gurá árthaghán, áṇhání eshiar duráh khutha na

Digitized by Google

17 khutha. Yesuá jawáv dátho gwashta ki Yá be-ímán wa gandaghe álam, chikkar rosh dáin go shá phajiá sangat khanán? chikkar rosh dáin shuár bilán deán? Hawedha
18 gwar má biyáre. Yesuá áṇhiar mana khutha, guḍá bad-
19 rúh darkhapta, chhorav hawán waktá durah bítha. Shágirdá Yesu nemghá ákhto pholkhutha, ki Má pachi khash-
20 ta na khutha. Gwashtai ki shai ímán kamene: ráste gálwar gushán ki shai ímán khardal dán wájá bí, guḍá hawi kohar gushe ki shawedha hawán handá baro, guḍá ro.
21 Harchi shai dastá bí. Irge bad-rúh duá wa roshagh sababá darkhafí, thíh sababá na.
22 Waktá ki Jalíl neáṇwáṇ nindaghathant Yesuá áṇhánrá
23 gwashta ki Ádam Bachh mardom dastá khafí, kushanti, seimi roshá tharí zindagh bí. Guḍá sakhia armán bíthaghant.
24 Waktá ki Kafarnáhum neáṇwáṇ ákhtaghathant nem-miskál girokhá Patrús gurá ákhto gwashta ki Shai wázhá
25 nem-miskál dá ki na dá? Gwashtai, Hau dá. Loghá ákhta, guḍá Yesuá pholkhutha ki Yá Shamáún wathí dilá chíh dihán khanai? Jiháná bádsháh azh thán mardá mahsúl girant? azh wathí bachhá ki azh thíh mardá?
26 Gwashtai azh thíh mardá: Yesuá gwashta ki Guḍá bachh
27 halás ant. Hacho maví ki thíh mardar má ráh radh khanún, thau dirrá baro, síhe phiren. Máhigh ki pheshá dastá khai áṇhí dafá bozh; hawodhá miskále girí; mai wa wathí jind sángá áṇháṇrá de.

XVIII. HASHTDUMÍ BÁB.

1 Hawán waktá shágirdá Yesu gurá ákhto gwashta ki Hudhá ráj neáṇwáṇ azh thewaghe mardá khai mastarê?
2 Yesuá ya kisáeṇ bulú gwánjtho áṇhání neáṇwáṇ írkhutho
3 gwashta, ki Ma shuár ráste gálwar gushán ki tauva khane, kisáeṇ bulú wájá bie, hacho na bí, guḍá bihisht andará shá
4 na rawe. Har khas ki wathí jindar kisán zání, bihishtá
5 azh thewaghe mastarê. Har khas ki mai sángá írge bulú

Digitized by Google

6 chaka mihrwáni khat, mai chaka mihrwáni khat. Har
khas ki azh hawi buluá ki mai chaka ímán dárant, yakear
ráh radh khat, hawán mard sángá jawán bítha ki jhatr
áṇhí gardan chaka bandí jí, samundar lahrá buḍí ro.
7 Jiháná armáne hál bí ki ráh radh khanagh bí; ráh radh
khanagh pakarê, par mard ki ráh radh khat, áṇhiar armáne
8 hál bí. Thai dast phádh thará ráh radh khat, guḍá buri,
phireni; ki lang de zindagh de biagh azh hawán hálá
jawánê, ki go har do dastá de, go har do phádhá de jamárá
9 ásá rawi. Thai chham thará ráh radh khat, khashi, phireni
ki ya chhameá khor de zindagh de biagh azh hawán hál
10 jawánê, ki go har do chhamá jamárá ásá rawí. Shíwar
bíe ki azh hawi kisáeṇ chukhá yake chukhar hachi ma
khane, shuár gushán ki bihishtá áṇhání firishtaghán harro
11 mai Phith demvá gindant, ki bihishtá asti: ki Ádam Bachh
12 gáre mard darbaragháákhta. Dilá shá chíh dihán khane?
Marde ki áṇhí sadh mesh bant, guḍá yake gár bí, chahár
gíst wa nozd bilí na dá, kohá chaṛhí, gáre mesh pholkhat?
13 Hacho bí ki girt, ráste gálwar ma gushán, áṇhí sababá
ziadhagh whash bí, ki chahár gíst wa nozd sababá ki
14 mundo gár na bíthaghant. Irge shai Phith ki bihishtá asti,
áṇhí marzí nesti ki khase azh eshání, ki kisánant, gár bí.
15 Thai bráth thai chaka gunáh khat, phawathán áṇhí
gunáh sahrá khan; thai bráth thai gwashti girt, tá jawán
16 bí: na gwashti girt, guḍá go wathí phajiá do sei mard gir,
17 ki do sei sháhid demvá har gálwar sahrá bí. Áṇhání
gwashti na girt muchíar gwash; muchí gwashti de na girt,
18 áṇhiar thíh siyál de mahsúl girokh de zán. Ráste gálwar
gushán ki har chi ki shá jiháná bande, bihishtá bandí jí;
19 har chi ki shá jiháná bozhe, bihishtá bozhí jí. Hacho de
ma gushán ki shai do mard bant ki phawathán duá loṭe,
20 mai Phith ki bihishtá asti, áṇhání duá phílav khat: ki har
handá ki do sei mard much bant, mai nám girant, hawodha
áṇhání neáṇwáṇ ma kharo bán.

Digitized by Google

21 Guḍá Patrúsá ákhto gwashta ki Hudháwand maní, mai
bráth ki mai chaka gunáh khat, chikkar bároá áṇhiar bash-
22 kán ? hapt baroá ? Yesuá gwashta ma na gushán hapt
23 bároá, par hapt sadh bároá bashk. Hudhá ráj bádsháhe
24 wájá asti ki wathí ṭhíhání lekhav khanaghatha. Lekhav
khanaghá khaptai guḍá marde ártha ki áṇhí wám dah
25 lakh rupae bítha. Adá khanaghá áṇhí gurá mál hachi
neath : guḍá wázháhá hukm dátha, ki eshiar de áṇhí
zál de áṇhí chukh de shawashke ki lekhav baráwar bí.
26 Ṭhíhá khond bhorentha, sijda khutho gwashtai ki wázhá
maní, mai sará mahallá dár, ma thewaghe adá khanán.
27 Guḍá wásháhá rahm khutho ishto dátho wám bashktho
28 dátha. Hawán ṭbíhá darkhapto wathí sangatíar giptá
ki áṇhí wám sadh rupae bítha. Dast laitho gipto gwashtai
29 ki wathí wám adá khan. Sangatiá áṇhí phádhá khapto
minnat khutha ki, mai sará mahallá dár, ma adá khanán.
30 Manzúr na khuthai, shudho áṇhiar daktha dánkho adá na
31 khat. Thewaghe ṭhíh hawi hál ashkhutho, sakhia armán
32 bíthaghant : ákhto wázháhar hál dátha. Guḍá wázháhá
gwánjtho gwashta thau, sharí ṭhíh thai wám má bashktho
33 dátha, pachi ki thau minnat khutha. Hawi jaize kár neath,
ki cho ki má thai chaka rahm khutha, írge thau wathí
34 sangatí chaka rahm khanai ? Wázháhá zahr gipto daroghá
35 dastá dáthai dánkho thewaghe wám adá na khat. Shá ki
phawathán har khas gunáh bashk na dá, Hudhá hukmá
shuár írge hál bí.

XIX. NOZDUMÍ BÁB.

1 Yesuá hawi gálwar gwashto azh Jalílá shudho, Yardan
2 án phalwá, Yahuḍiyá dehá ákhto. Ummat de áṇhí
phadhá shudhaghant, hawodha de ánhánrá duráh khu-
thaghanti.
3 Guḍá Farísiá áṇhí nemghá ákhto ázmainaghá gwashta
4 ki har sababá zál radhí khanagh jaizê ? Jawáv dátho

Digitized by Google

gwashtai ki Shá na parhtha ki aulá Hudhá áṇhánrá nar
5 wa mádha paidá khutho gwashta ki, Phawakán marde
wathí phithar, wathí máthar bilí dá, go wathí zálá nindí;
6 har do yá jinde bant? Guḍá do nestant, ya jinde bíthagh-
ant. Hawánhán ki Hudhá jorentha, marde khard na
7 khanti. Farísiá gwashta ki Pachi Músá hukm dátha ki
8 zálear talák náma de, radhí khan? Gwashtai ki shai sakht
dilí bázê, hawi sángá Músá írge hukm dátha; aulá hacho
9 na bîtha. Ma shuár gushán ki marde ki wathí zálá radhí
khat, thíh sababá, zinagh sababá na, go thíh záleá sír khat
hawán mard zinagh khat; marde ki sír khat go hawán
10 zálá ki radhí bítha, án de zinagh khat. Shágirdá gwash-
ta ki marde go záleá írge hál bí, guḍá sír khanagh jawán
11 nesti. Gwashtai ki thewaghe mardání chiná hawi gálwar
jawán nesti; ánhání chiná jawán bí ki ánhání dastá Hudhá
12 dátha: ki kharde mard astant ki gwáthagh paidá bíthagh-
ant; kharde astant ki thíh mardá áṇhánrá gwáthagh
khuthaghant; kharde astant ki wathí jindárá gwáthagh
khuthaghant ki bihisht rájá bant. Marde ki áṇhí chiná
hawi gálwar jawán bí, jawán bí.
13 Guḍá áṇhí nemghá kisáeṇ chukh árthaghant ki áṇhání
14 chaka dastá lai, duá loṭi; shágirdá mana khutha. Yesuá
gwashta ki kisáeṇ chukh bíle de, mana ma khane ki mai
15 gurá khánt, ki bihishtá írge chukh astant. Guḍá dast
laitho shawodha sargipta.
16 Guḍá mardeá áṇhí nemghá ákhto gwashta ki Wázhá,
17 chih jawáeṇ káre khanán ki bihishtá rawáṇ? Gwashtai
ki thau jawáen kár sará pachi azh má pholkhanaghai?
Yak asti ki jawáne. Bihishtá rawagh thai marzí bí, hukmá
18 gir. Pholkhuthai thán hukm? Yesuá gwashta ki, hon
ma khan, zinagh ma khan, duzí ma khan, diroghe sháhidí
19 ma khan: wathí phith wa máth áb khan: cho ki thau
wathí jindá dost khanai, írge thíh mardar dost khan.
20 Warnáhá áṇhiar gwashta ki hawi thewaghe hukm gip-

Digitized by Google

21 taghán: thíh chih pakarê? Yesuá gwashta ki kámil biagh
thai marzí bí, guḍá baro, wathí mál shawashk, gharív
álamar de, guḍá bihishtá thai mál báz bí; mai phadhá,
22 beyá. Warná hawi gálwar ashkhutho sakhiá armán bítho
shudha, ki áṇhí mál bázath.
23 Yesuá wathí shágirdár gwashta ki mard ki bhágia bítha,
24 áṇhí sángá bihishtá rawagh mushkilê. Shuár gushán ki
shíshin duk neáṇwán lerav gusagh azh hawi kárá saukháê
25 ki bhágia marde bihishtá ro. Shágirdá hawi gálwar
ashkhutho sakhia hairán bítho gwashta ki, guḍá thán mard
26 bihishtá ro. Yesuá dítho gwashta ki hawi kár mard dastá
27 nesti; Hudhá dastá hamchi. Guḍá Patrúsá jawáv dátho
gwashta ki má hamchi ishto dátha, thai phadhá ákhtaghún.
28 Yesuá gwashta ki ráste gálwar gushán shá ki mai phadhá
ákhtaghe waktá ki Ádam Bachh nokhe jiháná shán wa
shaukat wathí takht chaka nindí, shá de doázdah takht
chaka ninde, Bani Israel doázdah tuman adálatá khane.
29 Har khaseá ki wathí logh, bráth, gohár, phith, máth, bachh,
dighár ishto dátha mai nám sababá, yake sadh girt, bihish-
30 tá ro. Báze ki phadhá astant, demvá rawant, báze ki
demvá astant phadhá rawant.

XX. GÍSTUMÍ BÁB.

1 Hudhá ráj logh-wázhá wájá asti ki roshtiká darkhapta
2 wathí angúristán sángá phoriátí pha gwánjnaghá. Go
phoriátíá yak yak páe manzúr khutho wathí angúristán
3 neáṇwáṇ shashtáthai. Phagená darkhapto, ganjá thíh
4 mard bekár nishtiá díthai. Áṇháṇrá gwashtai Shá de mai
angúristán neáṇwáṇ baroe phoriá ki jawán bí shuár deáni.
5 Guḍá shudhaghant. Thíbare nermoshá de burzá peshíná
6 de darkhapto hacho khuthai. Jahl peshíná de darkhapto
thíh mard bekár nishtiá dítho gwashtai, ki pachi thewaghe
7 roshá hawedhá bekár nindaghe? Gwashtaish pachi ki

Digitized by Google

khaseá márá gwánkh na jatha: Gwashtai ki Shá de angú-
8 ristán neánwán baroe. Begáh bítha, guḍá angúristán-
wázháhá wathí munshíar gwashta ki phoriátiá gwánjh de;
pheshá ánhánrá ki phadhá ákhtaghant phoriá de, phadhá
9 ánhánrá ki pheshá ákhtaghant. Hawán mardá ki jahl
10 peshíná wázháhá gwánjtha ákhto yak yak páe gipta. Guḍá
hawán mardá ki aulá gwánjthai ákhtaghant, dihán khuth-
aish, ki má ziádhagh girún. Guḍá ánhání de hawírge
11 yak yak páe gipta. Ánhání gipto logh-wázháhar chughal
12 átho gwashta ki, Hawi mardá ki phadhá ákhtaghant
kame kár khutha; thau ánhánrá baráware phorí átha;
13 má thewaghe roshá kár khutha. Yakear jawáv átho
gwashtai ki, dost maní, ma thai hakk na áraghán; thau
14 yak páe mansúr na khutha? wathí hakk zír, baro. Mai
marzí haweshe ki mard ki phadhá ákhta, ánhiar ikkar deán
15 ki tharé. Maná jáiz nê ki cho ki mai marzí bí írge go
wathí málá khanán? Hawi gálwar tharé whár mánákhta
16 pachi ki ma nekán? Írge mard ki phadhá bíthaghant,
pheshá khánt, mard ki pheshá bíthaghant phadhá khánt.
17 Waktá ki Yesu Yarúsalam phalwá rawaghath doázdah
18 shágirdár khard khutho, gwashtai ki má Yerúsalam phalwá
rawaghún: Ádam Bachh sardar káhin wa shara likhokh
19 dastá khafí; hon khanaghá hukm deanti: thíh siyálání
dastá deanti ki zá deant, go láṭhá janti, súlí deanti; seimí
roshá tharí zindagh bí.
20 Guḍá Zabadí bachhání máthá go wathí bachhá ákhto
21 sijda khutho chiye loṭtha. Yesuá gwashta ki thau chíh
loṭaghai. Jawáv áthai ki hukmá de ki thai ráj neánwán
mai do bachh go thau phajiá nindant, yake thai ráste
22 dastá, yake thai chappe dastá. Yesuá Jawáv átho gwashta
ki shá na záne chíh loṭaghe Shá hawán sore áf wártha
khane ki ma warán. Ánhání gwashta ki má wártha kha-
23 nán. Gwashtai ki hawán sore áf shá ware; mai ráste
dastá de mai chappe dastá de nindagh, mai dastá nesti;

Digitized by Google

mard hawodha nindant ki áṇhání sángá mai Phithá sam-
24 baraintha. Dah shágirdá hawi gálwar ashkhutho do brá-
25 thání chaka zahr gipta. Yesuá áṇhánrá gwánjtho gwashta
ki thíh siyálání sardar áṇhání chaka ráj khanant, buzurg
26 mard de áṇhánrá hukm deant. Irge shai neáṇwáṇ na bí;
shai neáṇwáṇ har khas ki mazan biagh loṭi, hawán mard
27 shai ambráh bí, har khas ki sará biagh loṭi hawán, mard
28 shai ṭhíh bí. Hawírge Ádam-Bachh khizmat khanaghá
ákhta, wathí jind o ján de báze mard sángá deghá;
niyákhtaghe ki thíh mard áṇhí khizmat khanant.
29 Waktá ki azh Yaríhúá dará rawaghathant báze ummat
30 áṇhí phadhá shudhaghant. Guḍá do khore mardá ráh
kandeá nishto ashkhutho ki Yesu guzaghe, gwánkh jatha
ki Yá Hudháwand, Dáúd Bachh, mai chaka rahm khan.
31 Ummatá mana khutha ki chup khane: par thíbare gwánkh
jatha ki Yá Hudháwand, Dáúd Bachh, mai chaka rahm
32 khan. Guḍá Yesuá oshtátho gwánjtho gwashta ki, Shai
33 marzí chihê? Shai sángá ma chih khanán? Áṇhání
gwashta ki Yá Hudháwand, mai chhamar duráh khan.
34 Yesuá rahm khutho dast laitha; yabará áṇhání chham
duráh bíthaghant; guḍá áṇhí phadhá shudhaghant.

XXI. GISTYAKUMI BÁB.

1 Yerusalam nazík Baitfagá neáṇwáṇ Hathání Kohá
ákhtaghant; guḍá Yesuá do shágird shashtátho gwashta
2 ki halká, ki shai demvá asti, baroe, hawodha yak khare, ki
go áṇhí phajiá khuraghe bí, bastiá shai dastá khai, bozhish,
3 edha mai sángá beyárish. Ar khase mard shuár gálwar
khat, áṇhiar gushe ki Hudháwand sángá pakarant: yabará
4 shashti. Hacho bítha ki gálwar, ki nabiá gwashta, phílav
bí ki
5 Saihún jannikhar gushe,
Thai bádsháh thai gurá manághe,

Digitized by Google

Ghariv, khare chaka avzare,
Khar khuraghe chaka avzare.

6 Shágirdá shudho cho ki Yesuá hukm dátha írge khutha.
7 Khar de khar khuragh de ártho áṇhání chaka wathí jar
8 irkhutha. Guḍá Yesu áṇhání chaka nishta. Báze ummatá
9 wathí jar ráh neáṇwán irkhutha Ummatá, ki demvá phadhá rawaghathant, gwánkh jatha ki Dáúd Bachhar Hoshanna; mard ki Hudhá námá manághe, mubárak haweshê,
10 áṇhiar ázmáná Hoshanna. Yerusalam neáṇwán ákhtaghe guḍá shahr thewaghe mardá hairán bítho gwashta ki Hawi
11 mard khaie? Ummatá jawáv dátha ki Nabí haweshê ki azh Násaratá ákhta ki Jalíl dehá asti.
12 Guḍá Yesu Hudhá-logh andará shudho thewaghe mard khashtaghant ki hawodha dáth gipt khanaghathant; sarráfání takht de sháthlo shawashkokh kursí de gardan khu-
13 thaghanti. Gwashtai ki kitává írge likhtha, ki mai logh
14 nawásh logh bí; shá áṇhiar duzání hand khutha. Guḍá khore mard de lang mard de Hudhá-loghá áṇhí gurá
15 ákhtaghant: áṇhánrá duráh khuthai. Sardar káhiná de shará likhokhá de dítha ki mujra shomdátha, ki Hudhá-
16 loghá bulu gwánkh janaghathant, ki Dáúd Bachhar Hoshanna, guḍá sakhia zahr gipto gwashta ki thau ashkhanaghai chih gushaghant? Yesuá gwashta, hau, shá mundo na parhtha ki chukh de gwar-mishokh de jawánighá galá-
17 ant? Guḍá ishto dáthaish. Azh shabrá darkhapto Baitaniya neáṇwáṇ shudho, hawodha shafá nishta.
18 19 Bánghá shahrá rawaghathe, guḍá shudhí bítha. Ráh kandeá anjíre drashk dítho ákhto thákh gipta, mewa hechi na. Drashkar gwashtai ki shedh phadhá thau mewa mundo na beyár. Hawán drashk yabará hushk bítha.
20 Shágirdá dítho hairán bítho gwashta ki yabará anjír drashk
21 chacho hushk bitha? Yesuá jawáv dátho gwashtai ki Shai ímán mazan bí wa dilá shakk ma khane, guḍá sirf hawi kár ki anjír drashk sará khuthaghán, shá na khane;

Digitized by Google

ziádhagh khane, ki hawi kohar gushe ki, baro dirrá neán-
22 wán gardan bí, hacho bí. Ímán dáre guḍá har chi ki duá
neáṇwáṇ loṭe, shai dastá khai.
23 Hudhá-loghá ákhtaghe. Waktá ki sikhálaghath, sardar
káhiná de álam buzurgá de áṇhí gurá ákhto pholkhutha
ki hawi kár khanagh thai dastá chom bítha? khaiá thai
24 dastá dátha? Yesuá jawáv dátho gwashtai ki ma de azh
shá chiye pholkhanán; aulá maná jawáv de, guḍá ma
25 shuár gushán kháiá hawi kár mai dastá dátha. Yuhanná
baptisma azh kho gipta? azh ázmáná, ki azh mardomá
giptai? Phawathán saláh khutha, ki ar má gushún azh
ázmáná guḍá gushí shá pachi áṇhí gwashtí na gipta?
26 Ar má gushún azh mardomá, guḍá azh ummatá tursún ki
27 thewaghe álam Yuhannar nabí zánant. Yesuar jawáv
dátha ki má sahíh neún. Aṇhiá de gwashta ki, írge ma
28 shuár na gushán kháiá mai dastá hawi kár dátha. Shá
dilá chih dihán khane? Yak marde do bachhathant: yak
bachh nemghá ákhto gwashtai ki Bachh mani, baro, maro-
29 she mai angúristán neáṇwáṇ kár khan. Aṇhiá jawáv dátho
30 gwashtai, ma na rawán. Phadhá armán bítho shudha.
Guḍá ipti bachh nemghá ákhto hawírge gálwar khuthai.
Aṇhiá jawáv dátho gwashta, ma rawán, Abbá, guḍá na
31 shudha. Har do bachh neáṇwáṇ kháiá wathí phith marzí
phílav khutha? Álamá gwashta ki Pheshi bachh. Yesuá
gwashta ki shai sará mahsúl-girokh de kanjarí de bihisht
32 andará rawant: ki Yuhanná jawáeṇ kár khanáná ákhta,
shá ímán na khutha: mahsúl girokhá de kanjaríá de ímán
khutha: shá, hadheṇ ki hacho díthaghathe, tauvá na khu-
tha ki áṇhí chaka ímán dáre.
33 Thih kissave bashkhane: logh-wázháhe ath ki angúristán
rudhentha, har phalwá kande jorentha, áṇhí neáṇwáṇ de
sharáb hand, wa thul jorentha. Guḍá ráhákánrá go bahrá
34 dátho, díre dehá shudha. Mewa mausim nazík ákhta,
guḍá ráhákání nemghá wathí ṭhíh shashtáthaghanti ki

Digitized by Google

35 mewa girant. Ráháká ṭhíh gipto, kharde go laṯhá jath-
aghant, kharde kushtaghant, kharde kohá jathaghant.
36 Thíbare báz ṭhíh shashtáthaghantí. Hawírge hál de
37 áṇhánrá bítha. Phadhá wathí bachh shashtátho, gwashtai
38 ki mai bachh áb khanant. Ráháká bachh dítho, phawa-
thán saláh khutha ki wáris haweshe: beyáe, kushúní, mírás
39 girún. Aṇhiar gipto azh angúristáná khashto kushta.
40 Hadhen ki angúristán wázhá khai, hawán ráhákánrá chom
41 bí? Alamá gwashta ki hawán gandaghe mardánrá kushí
thíh ráhákánrá angúristáná go bahrá dá ki mewa mausimá
42 mewa deant. Yesuá gwashta ki shá kitává mundo na
paṛhtha ki

Koh ki lohárar whash na bítha,
Hawán koh chund sará bítha,
Hawi kár Hudhá dastá bítha,
Aṇhi sababá má hairán bíthaghún.

43 Phawakán shuár gushán ki Hudhá wathí ráj azh shai dastá
44 bárt, thíh siyálánrá dá ki áṇhí mewa deant. Mard ki hawi
koh chaka khafí, phrushí: mard ki áṇhí chaka hawi koh
45 khafí, áṇhiar hákh wájá reshí. Sardar káhiná de Farísiá
de hawi gálwar ashkhutha guḍá surphadh bíthaghant ki
46 mai sará hawi gálwar gwashtai. Aṇhání marzí bítha ki
áṇhíar wathí dastá girún; azh ummatá tursithaghant pachi
ki áṇhiar nabí zántha.

XXII. GÍSTDUHMÍ BÁB.

1 2 Yesuá jawáv dátho kissav gálwar gwashta ki Hudhá ráj
bádsháhe wájá asti, ki bachh sír welá whard khutho, wathí
3 ṭhíh shashtátha mard pha gwánjnaghá, ki áṇhánrá kándha
4 dátha. Guḍá áṇhání marzí neath ki má kháún. Thíhbare
thíh ṭhíh shashtátho gwashtai, ki whard taiyár khutha;
wathí káhir de lándav mesh de kushainthaghant; hamchí
5 taiyár khutha; Sírá beyáe. Guḍá hawán mardá hawi
gálwar hachi na khutha; har khasá wathí kár khutha:

Digitized by Google

6 khardeá khishár, khardeá saudhágarí khutha; khardeá de
7 áṇhí ṭhíh gipto badi khutho kushtaghant. Guḍá bádsháhá
zahr gipto lashkar zurtho, áṇhání chaka shashtátha. Hawán
8 hon-khanokhá kushto áṇhání shahr sokhtai. Guḍá wathí
ṭhíhánrá gwashtai ki sír ta taiyár asti, hawán mard sír
9 wájá na bíthaghant ki áṇhánrá kándho dáthaghán. Pha-
wakáṇ baroe saraká, ikkar mard ki ráhá tret khánt, áṇhánrá
10 sír kándho de. Guḍá hawán ṭhíhá shudho saraká, the-
waghe mard gandaghe de jawáeṇ de, ki ráhá tret ákh-
11 taghant, much khuthaghant, janj báz bítha. Bádsháhá
ákhto janj pha gindaghá, dítha ki yak marde asti ki wathí
12 jindar sír jar na khutha; gwashtai ki Yár mani, thau
wathí jindar sír jar na khutha, pachi edha ákhtaghai?
13 Mardá chup khutha. Guḍá bádsháhá wathí ṭhíhánrá
gwashta ki, áṇhí dastá de phádhá de bande; dará tahár
neáṇwáṇ phirení; hawodha greant wa dathan drushainant,
14 ki báze mardánrá kándho bítha; Hudhá kame dost khutha.
15 Guḍá Farísiá shudho saláh khutha ki áṇhíar chachho
16 ráh radh khanún? Áṇhí gurá wathí shágird go Herodíá
phajiá shashtáthaghant: guḍá gwashtaish ki, má zánún ki
thau rástai, wa Hudhá ráh sohavai, wa khase mardear hechi
17 na khanai, ki thau sahrá hál áb na khanai; márá gwash,
thau dilá dihán chih khanai. Kaisarar mahsúl deagh
18 rawáe karê, ki na? Yesuá áṇhání gandaghe dil surphadh
19 bítho gwashta ki maná mahsúl zar shom de. Yak habási
20 arthaish. Áṇhánrá gwashtai ki hawi mohr wa rang
21 khaighe? Jawáv dáthaish Kaisar mohre. Guḍá gwashtai
ki har chi ki Kaisar mál bí, Kaisarar de; har chi ki
22 Hudháighe, Hudhár de. Hawi gálwar ashkhutho hairán
bíthaghant, guḍá áṇhíar ishto dátho, shudhaghant.
23 Hawán roshá Sadúkí áṇhí gurá ákhtaghant, ki áṇhán
24 gushant ki kiámat hechi na bí. Pholkhutho gwashtaish ki
Wázhá, Musá gwashta ki marde ki mirí wa áṇhí bachh
khas na ví, guḍá áṇhí bráth, go áṇhí zálá sír khat, ki

Digitized by Google

25 wathí bráth sángá bachh paidá khat. Mai dehá hapt
bráthathant: pheshí bráth sir khutho murtho shudha:
bachh khas paidá na bítha, hawi sángá wathí zál wathí
26 bráth dastá dátha. Irge de duhmiá khutha, írge de seimiá
27 khutha haptamí dáin. Phadhá zál de murtho shudhá.
28 Kiámat roshá hawi zál thán mard zál bí, ki go áṇhí phajiá
29 thewaghe haptá sír khuthaghá. Yesuá áṇhánrá jawáv
dátho gwashta ki shá radh khane pachi ki kitáv de Hudhá
30 kurzat de surphadh na bíthaghe. Kiámat rosh phadhá sír
na khanant; firishtaghání wájá bant, ki bihishtá astant.
31 Shá kiámat gálwar niyashkhutha ki Hudhá gwashta, ki
32 Ibrahím Hudhá, Ishák Hudhá, Yakúb Hudhá manán?
Hudhá murthaghání Hudhá nesti; zindaghání Hudhá asti.
33 Ummat ashkhutho, hawi gálwar sababá hairán bíthaghant.
34 Farisiá ashkhutha ki áṇhí gálwar sababá Sadúkí chup
35 bíthaghant, guḍá much bíthaghant. Guḍá yak mardeá ki
36 shara-bur ath ázmainaghá pholkhutha, ki wázhá, shara
neáṇwáṇ azh thewaghe hukmá thán hukm mastarê?
37 Gwashtai ki thau azh wathí thewaghe dilá, azh wathí
thewaghe jáná, azh wathí thewaghe aklá Hudháwand
38 wathí Hudhár dost khan. Pheshí de mazan de hukm hawe-
39 shê. Duhmí hukm hawi wájá de asti ki cho ki thau wathí
jindar dost khanai, írge de wathí hamsáyaghar dost khan.
40 Hawi do hukm chaka shara de nabí gálwar de maukúfant.
41 Waktá ki Farisí much bíthaghant Yesuá pholkhutha,
42 ki Masíh sará shá chih dihán khane? Án khaí bachhe?
43 Gwashtaish Dáúd bachhê. Gwashtai ki Guḍá Dáúd pachi
Rúh madadá ánhiar Hudháwand gwashta ki
44 Hudháwandá mai Hudháwandar gwashta,
Thau mai ráste dastá nind,
Dánkho ki thai duzhman thai phádh buná írkhanán?
45 Dáúd áṇhiar Hudháwand gwashta, guḍá chacho áṇhí bachh
46 bí. Khaseá áṇhiar gálwar hechi khutha na khutha: shedh
phadhá khaseá hechi na pholkhutha.

Digitized by Google

XXIII. GISTSEIMI BA'B.

1 Guḍá Yesuá ummatar de wathí shágirdar de gwashta,
2 3 ki shara-likhokh de Farísí de Músá handá nindant. Hawi
sángá har chi ki gushant, shá gwashtí gire, hacho khane:
áṇhání kár wájá kár ma khane, ki gálwar khanant, kár na
4 khanant. Hau: sakhia giráne bár ki áṇhánrá zíragh
mushkile, mardání khofagh chaka írkhanant, go wathí
5 murdánaghá na zírant. Wathí thewaghe kár khanant, ki
mardom demvá soád bí: wathí táwíz phráh khanant, wathí
6 jar kinárá drázh khanant. Whard waragh welá jawáen
7 hand loṭant, nawásh-loghá pheshí kursí, bázárá salám,
hawi gálwar de pholkhanant ki mardom áṇhánrá Rabbi
8 gushant. Shuár Rabbi khase na khat ki shai Hádí asti:
9 shá de thewaghe bráthant. Hawi jiháná de khase mardar
wathí phith ma khane ki shai Phith yak asti ki bihishtá
10 asti. Shuár khase wázhá na khat ki shai Wázhá yak asti,
11 Masíh. Marde ki shai neáṇwáṇ azh thewaghe mardá ma-
12 zan bí, án shai ambráh bí. Har khas ki wathar mazan
khat, kisán bí: har khas ki wathar kisán khat, mazan bí.
13 Shuár armáne hál bí, yá shara-likhokh wa Farísí, riyáí
14 khanokh, ki mardom demvá shá bihisht band khane: shá
wath andará na rawe, marde ki andará rawant, áṇhánrá
bile na de.
15 Shuár armáne hál bí, yá shara-likhokh wa Farísí, riyáí
khanokh, ki thewaghe jiháná shá íngo ángo rawe yak mar-
de wathí dín neáṇwáṇ pha áraghá: hadheṇ ki káre, dozhakk
bachh azh shá whár bí.
16 Shuár armáne hál bí, khore sohav, ki gushe mard ki
Hudhá-logh saughan zirt, áṇhí saughan hechi na bí: mard
ki Hudhá-logh tangav saughan zirt hawán saughan phílav
17 khanagh garz bí. Yá gandaghe wa khore mard, chih
mastarê, tangav, ki Hudhá-logh, ki taugavar pák khat?
18 Mard ki kurbánhand saughan zirt, áṇhí saughan hechi na

Digitized by Google

bí: mard ki nadhar saughan zirt ki áṇhí chaka charhtha,
19 hawán saughan phílav khanagh garz bí. Yá khore mard
chih mastarê, nadhar, ki kurbán-hand ki nadhar pák khat?
20 Phawakáṇ mard ki kurbán-hand saughan zirt, áṇhí de
21 thewaghe chí de ki áṇhí chaka bant, saughan zirt: mard ki
Hudhá-logh saughan zirt, áṇhí de áṇhí neáṇwáṇ nindokh
22 de saughan zirt. Mard ki ázmán saughan zirt, Hudhá
takht de áṇhí chaka nindokh de saughan zirt.
23 Shuár armáne hál bí, yá shara likhokh wa Farísí, riyái kha-
nokh, ki mál hairáth misála dáín de; shara mazan gálwar,
insáf, rahm, ímán, shá ishto dátha: hawán kár khanagh ta
24 jáizê, hawi kár ilagh deagh jáiz na. Khore sohav, shá ki
phurí pulaine, lerav lore.
25 Shuár armáne hál bí, shara likhokh wa Farísí, riyái
khanokh, ki thálí wa híran darí suthri khane, andará azh
26 júfá wa náhakká phurant. Ya khore Farísí, pheshá thálí
wa híran andará suthri khane ki darí de suthri bant.
27 Shuár armáne hál bí, shara-likhokh wa Farísí, riyái
khanokh, ki shá sawethe ziárat wájá aste, ki sahraiyá shar-
rant, andará azh murthaghání haḍḍá wa nápákíá phurant.
28 Irge shá sahraiyá rástbáze, shai dil azh riyáíá de sharíá de
phurant.
29 Shuár armáne hál bí, shara-likhokh wa Farísí, riyái
khanokh ki nabiání ziyárat shá jorene, rástbáz mardání gor
30 sambaraine; gushe ki ar má wathí phirokhání roshá
bíthaghún, nabiání hon neáṇwáṇ go áṇhání phajiá sharík
31 na bíthaghún. Phawakáṇ shá sháhid bíthaghe ki má
32 áṇhání bachhún ki áṇhání nabiáṇrá kushta. Wathí phiru-
33 khání kach phílav khane. Yá már, yá márání bachh, cho
34 azh dozhakk shazá wathí jindánrá darbare. Phawakáṇ
ma shai nemghá nabí wa dánái-mard wa shara likhokh
shashtán; kharde shá khushe, súlí de; kharde go laṭhá jane
35 wathí nawásh-logha; shahr ba shahr kishálá khane ki shai
chaka thewaghe hoṇ khai azh rástbáz Hábil waktá Zakari-

Digitized by Google

yáh, Barakiyáh bachh, dáin ki shá áṇhíar kushta Hudhá-
36 logh wa kurbán-hand neáṇwán. Ma shuár ráste gálwar
gushán ki hawi thewaghe hál hawi rosh mardar bí.
37 Yá Yarusalam, yá Yarusalam, thau ki nabiánrá kushí;
mardar go kohá jani ki áṇhánrá Hudhá shashtátha; báz
bároá mai marzí bítha, ki thai bachh much khanán cho ki
kukkar wathí bachh much khat wathí pharání chíra; shá
38 manzúr na khutha. Shai logh shai sángá wírán ishto
39 dátha. Ma gushán ki shedh-phadhá shá maná na ginde
dánkho ki na gushe, Mubárak haweshê ki Hudháwand
námá manághe.

XXIV. GI'STCHAHA'RUMI' BA'B.

1 Yesu azh Hudhá-loghá darkhapta, ráhá rawaghath.
Guḍá shágird ákhtaghant Hudhá-logh imárat pha shom-
2 dáraghá. Aṇhiá gwashta ki shá hawi thewaghe imárat na
gindaghe? Ráste gálwar gushán ki roshe hacho bí, ki
yak kohe koh chaka na koshti; thewaghe gardán bant.
3 Yesu Hathání Koh chaka nindaghath, guḍá shágirdá
chupkhutho ákhto gwashta ki Márá gwash, hawi hál
kadheṇ bí? Nashk chih bí ki thau tharí khai? ki kiámat
4 rosh nazik bí? Yesuá jawáv dátho gwashta ki shíwar bie,
5 ki khase shuár ráh radh na khat: báze mard mai námá
khánt, gushant ki Ma, Masíh án; bázánrá ráh radh khan-
6 ant. Shuár hawi hál deant ki miránd bázant wa báz bant:
hechi ma khane ki hawi hál mundo bí: dáiṇ kiámat niyákh-
7 ta: ki yak káme duhmí kám chaka lashkar zirt; yak tuman
duhmí tuman chaka; handeá handeá kál de khafí, zamín
8 de chandí. Hawi hál kishála shuru bí. Phadhá shuár
9 dukhi khanant, kushant. Mai nám sababá thewaghe
10 tuman shai duzhmanái khanant. Guḍá báze mard be-ímán
bant; phawathán dirogh bandant, duzhmanái khanant.
11 Báz diroghe nabí de bant, báze mardár de ráh radh kha-
12 nant. Hawi sángá de ki gunáh báz bí, báze mardání dil

Digitized by Google

13 sárth bant. Marde ki mauth dáiṇ kábú bí, hawán bihishtá
14 ro. Hawi whash hál thewaghe jiháná ashkhaní jí the-
waghe tumanár sháhidí pha deaghá; guḍá kiámat khai.
15 Phawakáṇ hadheṇ ki ginde ki gandaghe makrúh (ki áṇhí
hál Daniel nabiá dátha) pák handá kharo bítha (har khas
16 ki parhí surphadh bí) guḍá mard ki Yahudíyá neáṇwáṇ
17 bánt, áṇhán kohá gurkhant; mard ki márí chaka bí, án na
18 írkhafí ki azh loghá chiye bárt: mard ki khishár neáṇwáṇ
19 bí, án na thari ro ki phushti zírt. Zálání armáne hál bí
20 ki dughín bant, ki mishenokh bant. Shá duá loṭe ki na
21 zawistáná, na sabt roshá, gurkhanagh bí, ki hawán welá
sakhia kishála bí, hawírge ki azh jahán paidaish roshá
22 maroshí dáin mundo na bítha, wa mundo tharí na bí. Ar
hawán rosh na ghaṭṭhaghant, khase mard zindagh na
23 sarákhta; rástbáz mardom sángá ghaṭṭhiá bant. Hawán
waktá mard ki gushí ki hawodha Masíh asti, hawedha
24 Masíh asti, áṇhí gwashtí ma gire, ki diroghe Masíh de
diroghe nabí de báz bant, mazáeṇ nashk de mujra de shom-
25 deant, írge ki ar biokhe hál bí, Hudhá álam ráh radh
26 khanant. Shuár pheshá hál dáthaghán. Phawakáṇ ar
gushant ginde án barrá asti, ma darkhafe; ki ginde, án
27 márí andará asti, gwashtí ma gire; cho ki girokh azh rosh-
ásáná khai, rosh-írshafá dáin sahrá bí, írge de Ádam Bachh
28 sahrá bí. Har handá ki mahar bí, hawodha dogaz much
bant.
29 Hawán rosh kishálá phadhá yabará rosh tahár bí: shaf
de mahkhán na bí, istar de azh ázmáná gardan bant,
30 ázmáná kurzat loḍí. Guḍá Ádam Bachh nashk ázmáná
sahrá bí, guḍá jihán thewaghe tuman armán bant, gindant
ki Ádam Bachh ázmán jhurání chaka nishtiá, go shán wa
31 shaukatá manághe. Go turmá phajiá wathí firishtaghán
shashti; ki Hudhá álamar azh ázmán chahár chundá much
khanant.
32 Anjír drashk kissav bashkhane: hadheṇ ki áṇhí shamb

Digitized by Google

narm bí, wa tákh darkhafí, surphadh bie ki ahár nazík
33 bítha; írge hadhen ki hawi hál gire surphadh bie, ki án
34 nazíkê, hau galoá nazíkê. Ráste gálwar gushán ki hawi
álam, ki ní zindaghant, na mirant dánkho ki hawi hál
35 phílav na bí. Ázmán de zamín de gár bant, mai gálwar
36 mundo gár na bant. Thán welá, thán wajiá khai, Phith
sahíh asti; ṭhíh khasear kal nesti, na mardear, na firish-
37 taghar. Cho ki Núh roshá bítha írge de tharí bí, waktá
38 ki Ádam Bachh khai. Hawán roshá álam whard, whashí,
sír, khanaghathant hawán rosh dáín, ki Núh jaház andará
39 shudha; sahíh de na bíthaghant dánkho ki tufáná ákhto
40 burithaish: hacho bí waktá ki Ádam Bachh khai. Do
41 mard khishárá nindant, ake girí jí, yake bilí jí. Do zál
42 go jhatrá drushainant, yake girí jí, yake bilí jí. Hágháá
43 bíe ki shá na záne ki Hudháwand kadhen khai. Hawi
gálwar shá záne ki ar logh-wázhar kal bítha ki duz kadhen
44 khai, an hágháá bítha, wa duz andará niyákhta. Phawakán
shá de shíwar bíe ki waktá ki shá dihán na khane, Ádam
45 Bachh khai. Hawán jawáen siháral ṭhíh khaiê, ki ánhí
dastá wázháá wathí logh bandbozh dátha ki thewaghe
46 ṭhíhar naghan dá? Mubárak ṭhíh haweshe ki ánhiar logh
47 wázhá, waktá ki khai, írge kár khanáná gindí. Ráste
gálwar gushán wathí thewaghe mál ánhí dastá wázhá dá.
48 Sharí ṭhíh ki wathí dilá gushí ki mai wázhá der khat,
49 ki wathí sangati go laṭhá janaghá khafí, ki go gandaghe
50 mardá whard khat, hawán ṭhih wázhá khai rosheá ki ráh
51 na gindí, waktá de ki na zání: wázhá go laṭhá sakhia jat,
go riyái-khanokhá ánhiar bahrá dá. Hawodha greant wa
dathan drushainant.

XXV. GÍSTPACHMÍ BÁB.

1 Hawán roshá Hudhá ráj dah kaní wájá bi, ki ánhání
wathí shanwál gipto sír-wázhá ráhá pha zindaghá darkhap-
2 taghant. Pach kaní ganokhathant, pach siháralathant.

Digitized by Google

3 Aṇhání ki ganokhathant wathí shaṇwál gipto tel hachi goṇ
4 na burtha. Aṇhání ki siháralathant híran neáṇwáṇ go
5 wathí shaṇwálá tel burtha. Sírwázháhá der khutha, guḍá
6 whávo bítho waptaghant. Nem shafá gwánkh jathaish ki,
7 sír wázhá manághe: beyáe ráhá pha gindaghá. Guḍá
thewaghe kaníá hághá bítho wathí shaṇwál sambarain-
8 thaghant. Ganokhe kaníá siháral kaníár gwashta ki chiye
9 tel márá de, ki mai shaṇwál thusaghant. Sihárale kaníá
jawáv dátho gwashta ki nawáṇ mai sángá de shai sángá de
10 gwas na bí: baroe azh bakhalá bhá gire. Pha giraghá
shudhaghant guḍá sír wázhá ákhta. Aṇhání kaní ki sam-
baráí khuthaghá go áṇhí phajiá sír-whard sáṇgá márí
11 andará shudhaghant; wárdaf band bítha. Phadhá thíh
kaníá de ákhto gwashta ki yá Hudháwand yá Hudháwand
12 mai sángá bozh. Jawáv dátho gwashtai, Ráste gálwar
13 gushán ki shuár phaji niyáraghán; phawakáṇ hághá bie ki
shá na záne thán roshá, thán waktá khai.
14 Irge marde thíh dehá rawaghath, guḍá wathí ṭhíhánrá
15 gwánjtho áṇhání dastá wathí mál dáthai. Ya ṭhíhear pach
hazár rupíá dáthai, duhmiar do hazár dáthai, seimiar yak
hazár dáthai, har khasear áṇhí taufíá dáthai: guḍá wath
16 shudha. Yabará mard, ki áṇhíá pach hazár rupía giptaghá,
dáth gipt khanaghá shudha; guḍá thíh, pach hazár síth
17 paidá bítha. Hacho de áṇhiar ki do hazár giptaghá, thíh
18 do hazár síth paidá bítha. Mard, ki yak hazár giptaghá,
19 koditho wathí wázhá zar dighárá gár khutha. Báze rosh
20 phadhá ṭhíhání wázhá ákhto áṇhání lekhav khutha. Mardá
ki pach hazár rupía giptaghá ákhto thíh pach hazár ártho
gwashta ki, Wázhá mani, thau mai dastá pach hazár rupía
21 dátha, gind, thíh pach hazár síth giptaghán. Wázháhá
gwashta ki Shábásh, thau jawáeṇ wa asíle ṭhíhê, kame chí
lekhavá thau asíl bíthaghai, ma báze chí thai dastá deán.
22 Thau wathí wázhá whashí neáṇwán sharík bí. Guḍá mar-
dá ki do hazár giptaghá ákhte gwashta ki, Wázhá mani,

Digitized by Google

thau mai dastá do hazár rupía dátha; gind, thíh do hazár
23 síth giptaghán. Wázháhá gwashta ki, Shábásh thau
jawáen wa asíle ṭhíhê. Kame chí lekhavá thau asíl bíth-
aghai, ma báze chí thai dastá deán. Thau wathí wázhá
24 whashí neánwán sharík bí. Mardá de ki yak hazár gip-
taghá ákhto gwashta ki, Wázhá mani, ma zántha ki thau
múzie marde, thau roni hawán handá ki thau bij na khish-
25 ta; thau much khanai hawán handá ki na rekhta; hawi
sángá ma tursitha, thai zar dighárá khuthaghán. Gind,
26 thai zar haweshê. Wázháhá javáv dátho gwashta, thau
gandaghe wa laghore ṭhíh, thau zántha ki ma ronán hawán
handá ki na khishtaghán, much khanán hawán handá ki
27 na rekhtaghán. Phawakán thará hachoê kár khanaghí
bítha ki mai zar sarráf dastá deai, ki ma khán wathí zar
28 go síthá girán. Phawakán hazár rupiá bare, ánhiar de ki
29 gwar ánhí dah hazárant, ki mardear ki gwar ánhí chiye
asti, dá jí; gwar ánhí báz bí: mardear ki gwar ánhí hechi
30 nesti, har chi ki bí, barí jí. Gandaghe ṭhíh tahárá darú
khashe: hawodha greant wa dathan drushainant.
31 Waktá ki Ádam Bachh khai, go firishtaghánú phajiá,
32 guḍá wathí shán o shaukatá takht chaka nindí, ánhí demvá
thewaghe tuman much bant; ánhánrá khard khat hawírge
33 ki pahnwál mesh azh buzá khard khat. Mesh ráste dastá
34 niyádhí, buz chappe dastá. Guḍá bádsháh gushí ánhánrá
ki ánhí ráste dastá koshtant, beyáe mai Phith mubárak
álam, bádsháhat gire ki ánhiar shai sángá azh jihán pai-
35 daish roshá Hudhá sambarainṭha, ki ma shudhíghathán,
shá maná naghan dátha; thunighathán shá maná áf dátha;
36 hamsayaghathán shá maná wathí loghá ártha: kíndarathán
mai jindar jar dátha, náduráh bíthaghán, shai gálí bítha,
37 kaizi bíthaghán, gwar má ákhtaghe. Guḍá rástbáze mard
javáv deant wázhá, má kadhen tharú shudhí dítho, naghan
38 dátha? kadhen thuní dítho áf dátha? kadhen tharú ham-
sayagh dítho wathí loghá árthaghún? kíndar, thai jindá

Digitized by Google

39 jar dáthaghún ? Kadhen thara náduráh, kaizi díttho thai
40 gurá ákhtaghún. Bádsháh jawáv dá ki, shuár ráste gálwar
gushán, pachi ki shá yak bráth sángá hacho khutha, mai
41 sángá khutha. Guḍá gushí áṇhánrá ki chappe dastá kosh-
tant azh má dír baroe, yá gandaghe mard, hawán jamárá
ás neáṇwáṇ ki shaitán wá áṇhí firishtaghání sángá samba-
42 raintha: ki ma shudhíghathán, shá maná naghan na dátha;
43 thunighathán, áf na dátha; hamsayaghathán, loghá niyár-
tha, kíndar, mai jindá jar na dátha, náduráh wa kaizi
44 bíthaghán, gálí na bítha. Jawáv deanti ki, wázhá,
kadhen má thará shudhí, thuni, hamsayagh, kíndar, náduráh,
45 kaizi dítho thai khizmat na khuthaghún ? Jawáv dá, ráste
gálwar gusháṇ, pachi ki shá yak bráth sángá hacho na
kutha, ki áṇ azh thewaghe kastarê, mai sángá na khuthaghe.
46 Hawi mard jamárá shazá zírant; rástbáz mard jamárá
zindagh bant.

XXVI. GISTSHASHUMI' BA'B.

1 Hacho bítha ki Yesuá hawi thewaghe gálwar khuthaghá,
2 guḍá wathí shágirdar gwashtai ki, Shá záne ki do rosh
phadhá íd i fasah bí. Adam Bachh hawála bítha ki áṇhiar
3 súlí deant. Guḍá sirdar káhin de álam buzurg de much
4 bíthaghant Kayáfá, sirdar káhin, kacheriá; hawodha de
saláh khuthaish ki chacho azh dirogh bandaghá, Yesuar
5 girún, kushún. Guḍá gwashtaish ki íd waktá na girúní
ki fasád ma bí.
6 Yesu Baithaniyá neáṇwán nindaghath, Shamáún náme,
7 dánághe mard loghá. Guḍá yak zál kímati atr kuppí
neáṇwán gipto ártho ákhta: waktá ki naghan waraghath,
8 áṇhí saghr chaka mushtai. Shágirdá dítho zahr gipto
9 gwashta ki Hawi befaida kár pachi khuthai? Ar hawi
atr giráne bháe shawashktha, zar gharív álamar dátha
10 khutha. Yesuá surphadh bítho gwashta ki shá zálar pachi

Digitized by Google

11 dukhí khanaghe ? Mai sángá jawáeṇ kár khuthai ki gharív
álam harro go shá phajiá nindant, ma go shá phajiá harro
12 na nindán. Hawi atr mai jindá mushtai, hacho khuthai
13 mai púragh sángá. Har handeá ki hawi whash-hál bash-
khanant, hawán handá hawi kár hál bashkhanant ki zálá
khutha.
14 Guḍá azh doázdah shágirdá yakeá, Yahudah Iskarioti
15 náme, sardar káhin gurá shudho gwashta, ar ma shai dastá
áṇhiar deáṇ chih inám girán ? Guḍá si rupiá dáthaish.
16 Chedh-phadhá áṇhání dastá deghá waj pholkhuthai.
17 Bekhamíre naghan ídá, áṇhí pheshi roshá, shágirdá
Yesu gurá ákhto gwashta ki thai marzí chihê ? Thán handá
18 thai sángá fasah sambarainún ? Gwashtai ki shahrá baroe,
fuláne mard loghá, áṇhiar gushe ki wázhá hacho hál deághe,
ki mai welá nazík ákhta ; ma go wathí shágirdá phajiá
19 thai loghá íd i fasah khanán. Shágirdá hacho khutha ki
20 Yesuá hukm dátha ; fasah de sambarainthaish. Begáh
21 bítha, go doázdah shágirdá naghan waraghath. Waragh-
athant, guḍá gwashtai ma shuár ráste gálwar gushaghán,
22 azh shá yak marde dastá ma hawála bán. Sakhia armán
bíthaghant, har khas gushaghá khapta ki wázhá mani, chih
23 manán ? Jawáv dátho gwashtai ki mard ki go má phajiá
azh híraná naghan gipta, hawán mard maná hawála khat.
24 Ádam Bachh cho ki áṇhí hál likhtha, hawírge mirí :
lekin hawán mard hál armán bí ki áṇhí dastá Ádam Bachh
hawála bí, ar hawán mard paidá na bítha guḍá áṇhí sángá
25 jawán bítha. Guḍá Yahudahá ki áṇhí hawála-khanokh
bítha, jawáv dátho gwashta, ki Wázhá mani, chih manán ?
26 Gwashtai, hau, hacho bí. Waraghathant, guḍá Yesuá
naghan gipto duá lotho, bahar khutha : shágirdár de
27 dátho gwashtai ki gire baware, mai jind haweshê : phadhá
piyála gipto shukr khutho gwashtai ki shá thewaghe
28 baware, ki mai hoṇ haweshê ; nokhe ahd hoṇ haweshê, ki
29 báze mardom gunáh sángá dátha. Shuár gushaghán

Digitized by Google

chedh-phadhá ma angúr áf na warán hawán rosh dáĭn ki go shá phajiá nokhe warán mai Phith ráj neánwán.

30 Guḍá shaire jatho dará Hathání Kohá shudhaghant.

31 Yesuá gwashta ki hawi shafá shá mai phalwá dhábá

32 ware ki likhtha, ma pahnwálar janán, mesh khurdant. Ma tharán zindagh bán guḍá shai demvá Jalíl neánwán rawán.

33 Patrúsá javáv dátho gwashta ki, ar thewaghe dhábá

34 warant, ma mundo dhábá na warán. Yesuá gwashta ki hawi shafá pheshá ki bángo báng dá, sei baroá thau mai

35 inkár khanai. Patrúsá gwashta ki ma go thau phajiá mirán, mundo inkár na khanán. Hawírge de thewaghe shágirdá gwashta.

36 Guḍá Yesuá ákhto handeá, Gethsamene náme, wathí shágirdar gwashta ki edha ninde, ki ma demvá juzán, dúá

37 loṭán. Go áṇhí phajiá Pátrús de Zabadí do bachh de

38 shudhaghant. Guḍá sakhia armán wa dukhí bítha. Guḍá gwashtai ki mai dil sakhia armánê ki ma mirán. Shá

39 edha ninde, go má phajiá hághá bíe. Guḍá kame dír shudho, demvá khapto duá loṭtha ki Phith mani, ar biokhe

40 hále bí, hawi sore áf azh mai phalwá guzi ro; lekin mai marzí na, thai marzí phílav bí. Shágird nemghá ákhto

41 díthai ki wafsaghant. Guḍá Patrusar gwashtai ki, shá jhateá go má phajiá hághá bítha na khane? hághá bie,

42 duá loṭe ki ázmútá na bí: rúh jawánê, jind laghore. Thihbare shudho duá loṭtha ki, Phith mani, ar hawi sore áf azh mai phalwá gwasta na khat, waraghá báj, thai marzí

43 phílav bí. Thihbare ákhto díthai ki wafsaghant, ki sakhia

44 whávo bíthaghant. Thihbare ishto dátho shudho hawán

45 duá loṭtha. Guḍá shágird nemghá ákhto gwashtai ki ní bawafse, árám khane, wela nazík ákhta, Ádam Bachh

46 gunáhgár dastá dátha, kharo bie, juzún; hawán mard nazíkê ki maná áṇhání dastá dá.

47 Hawi gálwar khanaghath guḍá Yahudáh, azh doázdah shágirdá yake, ákhta: go áṇhí phajiá ummat ákhta, ki

Digitized by Google

áṇhání dastá zahm de lath de bíthaghant. Azh sirdar
48 káhin wa buzurg phalwá ákhtaghant. Mardá ki áṇhání
dastá dátha nashk sángá gwashta, mard ki áṇhiar ma chu-
49 kán, hawán bí: áṇhiar gire. Yabará Yesu gurá ákhto
50 gwashtai, Wáshá mani, salám; guḍá chukthai. Yesuá
gwashta ki Dost mani, hawán kár khan, ki áṇhí sángá
51 ákhtaghai. Guḍá Yesuar dast laitho giptaish. Guḍá
mardeá, ki Yesu sangati bítha, dast drázh khutho zahm
khashta, sardar káhin ṭhíhar jatho áṇhí gosh burithai.
52 Yesuá gwashta ki wathí zahm jukhtá khan, ki mard ki
53 zahm khashí, hawán azh zahmá mirí. Thau sahíh na
bítha ki azh wathí Phíthá duá loṭtha khanán, guḍá mai
sángá azh doázdah hazár firishtaghánáa ziádhagh demv dá?
54 Hacho bí, guḍá gálwar ki likhtha chacho phílav bí, ki hawi
55 kár pakarê? Hawán waktá Yesuá ummatar gwashta ki
maná duzí wájá pha giraghá ákhtaghe? Harro Hudhá-
loghá nindaghathán pha sikhálaghá, shá maná na gipta.
56 Hawi thewaghe kár bítha, ki nabi gálwar phílav bant.
Guḍá thewaghe shágirdá ishto dátho gur khutha.
57 Hawán mardá ki áṇhání Yesu gipta, Kayáfá sardar
káhin loghá ártha, ki hawodha shara-likhokh de buzurg de
58 much bíthaghant. Patrús dírá bítho áṇhí phadhá shudha
kacherí dáin. Guḍá andará shudho go ambráhá nishta,
59 ki gindí chih bí. Sardar káhiná de thewaghe majlisá de
Yesu chaka diroghe sháhidí pholkhutha ki áṇhiar kushant:
60 báze diroghe sháhid ákhtaghant; sháhidí hechi na bítha.
61 Jhateá phadhá do mardá ákhto gwashta ki, hawi mardá
gwashta ki ma Hudhá-logh gár khutha khanán, sei rosh
62 neáṇwáṇ thíhbare jorentha khanáṇ. Guḍá sardar káhiná
kharo bítho gwashta ki thau jawáv hechi na deai? Hawi
63 sháhidí chihê ki thai sará deghant? Yesuá chup khutha.
Sardar káhiná gwashta ki Hudhá námá jawáv de, Masíh,
64 Hudhá Bachh thau ai, ki na? Yesuá gwashta Hau, hacho
asti. Shuár gushaghán ki roshe shá Ádam Bachhar ginde,

Digitized by Google

ki áṇ Kádir i Mutlak ráste dastá nindí, ázmán jhuráni
65 chaka sahra bí. Guḍá sardar káhiná wathí jar dirtho
gwashta ki eshiá fukr khutha, thíh sháhid pachi pakarant?
Maktá shá áṇhí fukr ashkhutha: chih dihán khanaghe.
66,67 Aṇhání jawáv dátha gwashta ki kushagh laikê. Guḍá
kharde mardá áṇhí demvá thuk jatha, áṇhiar kishála dátha:
68 khardeá go dastá chápol jatho gwashta ki Rúh madadá
gálwar gwash, khaiá thará jatha.
69 Patrús dará nindaghath. Warnáe ákhto gwashta ki
70 thau de go Yesuá Jalílí sangatí bítha. Thewaghe mar-
dáni demvá inkár khuthai, ki thai gálwar ma na surphadh
71 bián. Dará shudha, guḍá thíh warnáe dítho gwashta, ki
72 Hawi mard de go Yesuá Násarí sangatí bítha. Guḍá
saughan zurtho gwashtai, ki hawi mard phaji ni-árán.
73 Jhateá phadhá mardá ki nazík oshtáthaghant áṇhí nemghá
ákhto gwashta, ki beshakk thau hawi mardáni sangatí, ki
74 thai zawán thará sahra khat. Guḍá lánat de saughan de
zurtho gwashtai ki phaji ni-árán. Yabará bángoá báng
75 dátha. Yesu gálwar Patrúsar gír ákhta ki hawi shafá
pheshá ki bángo báng dá, sei baroá thau mai inkár khanai.
Dará shudho sakhia gretha.

XXVII. GÍSTHAPTUMÍ BÁB.

1 Phagena bítha, guḍá thewaghe sardar káhiná de álam
buzurgá de phawathán saláh khutha Yesu sará, chacho
2 kushúní? Go rezá basto sardar Pilátus gurá ártho áṇhí
dastá dáthai.
3 Guḍá Yahúdahá ki áṇhiá dirogh basta, dítho ki kushan-
tí, dilá dukhí bítho, sí rupiyá sardar káhin wa buzurg
4 nemghá ártho gwashta ki, ma gunáh khutha ki begunáhe
mard kushainthaghán. Gwashtaish ki má cho khanún?
5 thai kár haweshê. Zar Hudhá-loghá phirentho shudho
6 wathí jindar páho dáthai. Sardar káhiná zar gipto gwashta

Digitized by Google

ki rawáe kár nesti ki zar khazána neáṇwáṇ deún, kĩ hoṇ
7 giragháṇ zar haweshê. Phawathán saláh khutho kumhár
8 dighár bhá giptaish ki hawodha hamsáyagh purant. Hawi
9 sángá hawán dighár nám hoṇ zamínê maroshe dáin. Guḍá
hawán gálwar phílav bítha ki Yaramiyáh nabiá gwashta
ki sí rupiyá giptaghant ki áṇ mard bhá bítha ki áṇhí bhá
10 khardeá Bani Israel neáṇwáṇ manzúr khutha. Kumhár
dighár bhá giptaish cho ki Hudháwandá maná hukm dátha.
11 Yesu sardar demvá oshtaghath, sardará pholkhutha ki
Yahudí álam bádsháh thau ai? Yesuá jawáv dátho gwash-
12 ta ki hau bádsháháṇ. Waktá ki áṇhí sará sardar káhin
de buzurg de dáhn khanaghathant, jawáv hechi na dáthai.
13 Pilátúsá gwashta, thau niyashkhanaghaí ki chih sháhidí
14 deghant. Jawáv hechi na dáthai írge ki sardar sakhia
15 hairán bítha. Íd waktá dastúr haweshê ki sardar yak
16 kaizí bilí dá, hawán mard ki álam loṭant. Hawán roshá
Barabbás yak kaizí bítha ki áṇhí nám sahrá bítha.
17 Hadhen ki much bíthaghant Pilátúsá gwashta ki shai
marzí chihe? shai sángá thán mard bilán deáṇ? Barab-
18 básar ya Yesuar ki áṇhí nám Masíhe? Sahíh bítha ki
19 azh zahrá hawála khuthaish. Kacheríá nindaghath, guḍá
áṇhí zálá paighámе shashtátho gwashta ki, thau go hawán
rástbáz mardá kár hachi ma khau ki maroshe whává ma
20 sakhia dukhí bítha áṇhí sababá. Sardar káhiná de buzurgá
21 de saláh khutha ki Barabbásar loṭe, Yesuar kushe. Sardará
jawáv dátho gwashta ki shai marzí chihê? Azh hawi do
mardá, thán mard ma bilán deáṇ? Gwashtaish Barabbásar.
22 Pilátúsá gwashta guḍá ma cho khanán go Yesuá ki áṇhí
23 nám Masíhe. Gwashtaish áṇhiar súlí de. Gwashtai pachi
súlí deáṇ? chih gandaghe kár khuthai? Azh zorá gwáṇkh
24 jathaish ki áṇhiar súlí de. Pilátúsá dítha ki gálwar
hachi na khutha, ki fasád jatha, guḍá áf gipto wathí dast
shushto ummat demvá, gwashta ki hawi rástbáz mard man
25 hoṇ-girokh neáṇ. Shai kár haweshê. Thewaghe álamá

Digitized by Google

jawáv dátho gwashta ki, mai chaka de mai bachhání
26 chaka de áṇhí hoṇ bí. Guḍá áṇhání sáṇgá Barabbás ishto
dáthai: Yesu go lathá jatho áṇhání dastá dáthai ki
súlí deantí.
27 Guḍá sardar sipáhiá Yesu gipto márí andará ártha, áṇhí
28 nemghá thewaghe lashkar much bítha. Áṇhí jar khashto
29 jindá suhre jar dáthaish. Kuṭaghání táj de jorentho
saghr chaka írkhuthaish, kik de ráste dastá dáthaish.
Áṇhí demvá khond bhorentho shaghán jatho gwashtaish,
30 Yá Yahúdí Bádsháh, salám. Guḍá thúk jatho, kik gipto
31 saghrá jathaish. Shaghán jatho suhre jar khashto, áṇhí
jar jindá dáthaish. Guḍá burithaish ki súlí deantí.
32 Darkhaptaghant, guḍá Kuríní mardá giptaish ki áṇhí
33 nám Shamáúne. Áṇhí chaka zor laithaish ki súlí zirt.
Handeá rasithant, Galgatá náme, ki áṇhí matlav kopár
34 handê. Go sharábá pit ralentho pha waraghá dathaish.
35 Mazá gipto na wárthai. Áṇhíar súlí dáthaish, guḍá
36 padhom dátho, phawáthán áṇhí jar bahra khuthaish.
Hawodha nishto nishto áṇhí nigáhbání khuthaish. Kúkagh
37 sabab de likhtho, kághaz áṇhí saghr burzá írkhuthaish
38 ki, Yésu Yahúdí Bádsháh haweshe. Do duzar de go
áṇhí phajiá súlí dáthaish, yake ráste dastá, ipti chappe
39 dastá. Mard ki guzaghathant saghará lodaghathant go
40 shaghána ki, thau ki Hudhá-logh gár khanaghai wa sei
roshe phadhá thíhbare jorenaghe, wathí jindá darbar; ar
41 thau Hudhá Bachhe, azh súlíá írkhaf. Irge de sardar káhin
42 de buzurg de shaghán janaghathant, ki thíh mard darbu-
rithai, wathí jind darburitha na khat. Israel bádsháh
43 haweshe; azh súlíá irkhafí, guḍá má ímán darúṇ. Hudhá
chaka iatabár árthai, Hudhá marzí bí, maktá darbarí, ki
44 gwashtai Hudhá Bachh manán. Irge de duzá, ki áṇhénrá
go áṇhí phajiá súlí dáthaish, shaghán jatha.
45 Nermoshá jahl peshín dáin thewaghe zamíná tahár bítha.
46 Jahl peshíná Yesuá azh zorá gwánkh jatha ki, Elí, Elí, láma

Digitized by Google

sabakthání, ki áṇhí matlav haweshê, Hudhá mani, Hudhá
47 mani, thau pachi maná ishto dátha? Khardeá ki nazík
oshtaghathant, hawi gwáṇkh ashkhutho gwashta ki Hawi
48 mard Iliásar gwáṇkh janaghe. Yabará mardeá phadátho
bádal gipta. Azh sirká mettha, kik sará írkhutho pha
49 waraghá drázh khuthai. Thíh mardá gwashta ki bil de,
50 má gindúṇ ki Iliás pha darbaraghá khai, ki na. Thíhbare
51 Yesu gwáṇkh jatho, murtho shudha. Guḍá Hudhá-logh
52 parda dirthiê, zamín chand bítha, koh dalthighant, gor
bukhtaghant, báze rástbáz mard ki murtho shudhaghant
53 khaṛo bíthaghant; áṇhí zindagh biagh phadhá azh gorá
darkhapto mukaddas shahr andará shudho, báz mard demvá
54 sahrá bíthaghant. Subudárá de hawáṇ mardá de, ki go
áṇhí phajiá Yesu nigáhbání khanaghathant, zamín chand
55 de thewaghe hál de dítho sakhia tursitho gwashta, be-
shakk Hudhá Bachh haweshe. Báze zálathant ki azh dírá
hawi hál gindaghathant; hawáṇ zálá azh Jalílá Yesu
56 phadhá ákhto áṇhí khizmat khuthaghá. Aṇhání neáṇwáṇ
hawi zálathant Mariam Magdalíní de Mariam de, ki Yakúb
wa Yuses máthe, Zabadí bachh máth de.

57 Begáh bítha guḍá Yúsuf náme bhágiá marde, ki áṇhí
deh Aramatiá ath, ákhta; hawi mard de Yesu shágird bítha.
58 Guḍá Pilátús nemghá ákhto Yesu mahar loṭtha. Pilátúsá
59 hukm dátha ki áṇhiar de. Yusufá mahar gipto nokhe
60 kafane dátha. Wathí nokhe gorá írkhutha ki koh neáṇwáṇ
61 jorentha. Mazáeṇ koh gor dafá reṛ dátho shudha. Mariam
Magdalíní de ipte Mariam de hawodha nindaghathant gor
nazíke.

62 Bángáh sambaráí rosh phadhá, sardar káhiná de Farisiá
63 de Pilátús nemghá much bítho gwashta ki, Sáhiv, márá
gír asti ki hawáṇ dirogḥe mardá gwashta, waktá ki zin-
64 daghath ki, sei rosh phadhá ma tharáṇ zindagh báṇ. Hawi
sángá hukmá de ki seimí rosh dáín gor jawáeṇ nigáhbání
bí, hacho ma bí ki áṇhí shágird khánt, mahar duzí khanant,

Digitized by Google

guḍá álamar gushant ki azḫ murthaghání áṇ zindagḫ bítha. Hacho bí, guḍá phadhí dirogḫ azḫ pheshi dirogḫá mastar bí.
65 Pilátúsá gwashta gwar shá mard astant baroe, wathí
66 bandbozḫ khane. Shudho gor nigáhbání khuthaish: koh chaka muhr khutho nigáhbání sángá mard niyásthaghant.

XXVIII. GÍSTHASHTUMÍ BÁB.

1 Sabt rosh guzaghatḫ, guḍá pheshi roshá rosh tiká Mariam Magdalíní de ipti Mariam de ákhtaghant gorá pha gin-
2 daghá. Guḍá sakhia zamín chand bítha ki Hudháwand firishtagḫ azḫ ázmáná írkhapto, koh dír khutho, áṇhí chaka
3 nishta. Áṇhí demv girokḫ wájá, áṇhí jar sawetḫ bavr
4 wájá bítha. Hawi sababá pahrá tursitho murthaghání
5 wájá bíthaghant. Guḍá firishtaghá zálár jawáv dátho gwashta ki ma turse; ma sahíháṇ ki Yesuar phol-khanaghe,
6 ki áṇhíar súlí dáthaish. Áṇ hawedha nesti, áṇ kharo bítho zindaghe, cho ki shuár gwashtai. Beyáe handá, ki odha
7 drázḫ bítha, ginde. Zíthen baroe áṇhí shágirdar gushe ki, azḫ murthaghání kharo bítha zindaghê; shai demvá Jalíl phalwá rawaghe, hawodha ginde: ma shuár hál dátha.
8 Guḍá zíthen rawána bítho azḫ gorá go tursá de go shádhiá de áṇhí shágirdar nemghá phadáthaghant hálá deaghá.
9 Guḍá Yesuá ráhá tretṭho gwashta ki Salám. Áṇhání nazík
10 ákhto áṇhí phádḫ gipto sijda khutha. Guḍá Yeauá gwashta ki, ma turse; baroe, mai bráthár gushe ki Jalílá baroe; hawodha maná gindant.
11 Hadhen ki rawaghathant khardeá azḫ mardá, ki nigáh-bání khanaghathant, shahrá ákhto sardar káhinár thewaghe
12 hál dátha. Much bítho go buzurgá, phawathán saláh khuthaish. Guḍá sipáhíar zar dátho gwashtaish ki, hacho
13 gushe, ki Áṇhí shágirdá shafá ákhto mahar duzí khutha.
14 Ar sardar hawi gálwar bashkhat, má áṇhíar surphadḫ kha-
15 núṇ; shuár turs ma bi, zámin má búṇ. Zar gipto cho ki áṇhánrá hukm dáthaish, írge hál dáthaish.

Digitized by Google

16 Lekin yázdah shágird Jalílá shudho hawán kohá, ki odha
17 Yesuá hukm dátha, charhthaghant. Yesu dítho, ánhí sijda
18 khuthaish. Khardeá shakk khutha. Yesuá nazík ákhto
gwashta ki Bihishtá de jiháná de thewaghe kurzat maná
19 dátha. Hawi sángá shá baroe, azh thewaghe tumaná
shágird khane, ánhání baptisma khane Phith námá, Bachh
20 námá, Ruh ul Kuds námá. Anhánrá shomdáre ki har hukm,
ki Yesuá dátha, shá gwashti gire; go shá phajiá kiámat
dáin jamárá ma bián.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLE. N.T. Matthew.
Baluchi. 1884.
Mukaddas Injíl ki
Matí rasúl dastá liktha.

Digitized by Google

Digitized by Google